

Na žalski tržnici in drugih trgovinah so začeli prodajati ozimnico šele v drugi polovici septembra, kar je veliko kasneje kot preteklo leto. Vzrok takšne zamude je predvsem kasnejša letina in ne nazadnje tudi usklajevanje cen, ki so letos kljub temu v povprečju višje za okoli 40 odstotkov. Glede na to, da se je življenjski standard bistveno poslabšal, si bodo gospodinje težje nabavile celoten ozimniški paket. Čeprav jim za tovrstno preskrbo trgovske organizacije nudijo kredite, si bodo morale sindikalne organizacije še bolj prizadevati, da bodo delavcem priskrbele ozimnico po zmernejših cenah.

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1984

1119841018.9

COB155

SAVINJSKI OBČAN

Leto VII
Številka 9
September 1984

«SAVINJSKI OBČAN» izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Žalec

Uredniški odbor: Venčeslav Satler (glavni urednik), Janez Kroflič (odgovorni urednik), člani: Marjan Golob, Jože Golič, Franc Izlakar, Vera Kalčič, Jernej Koštomaj, Cveta Mikuž, Kristijan Markovič, Mojca Nahtigal, Irena Terglav, Bréda Verstovšek in Milan Zolnir.

Novinar: Irena Jeien. Tajnica in vodja dopisništva: Vladka Cerovšek.

Lektor: Anka Krčmar

Naslov uredništva: Žalec, Heroja Staneta 1, telefon 710-671

Grafična priprava: Savinjski občan

Tisk: ČGP Večer Maribor

Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu Republiškega sekretariata za infomiranje št. 421-1/72 je časopis »Savinjski občan« oproščen prometnega davka.

Odgovornost vseh komunistov

Tudi v naši občini so po seminarju s sekretarji stekle razprave o sklepih in stališčih 13. seje CK ZKJ. Ker pa predlog ne prinaša bistveno novega, so se dogovorili, da bodo predvsem konkretno ocenili družbeno politične in gospodarske razmere v svojih sredinah. Ocene pa morajo biti kritične, hkrati pa tudi realne in objektivne. Storitni je potrebno vse, je bilo poudarjeno tudi na seji aktiva komunistov delavcev, da bodo o gradivu in sklepih ter ocenah spregovorili prav vsi komunisti, ki morajo prevzeti tudi vso odgovornost za uresničevanje sprejetih sklepov. Sedanje razmere so nam poznane, le kako bomo probleme reševali, nam ni še povsem jasno. Predvsem pa obstaja bojazen, da se razprave ne bodo razblinile ob načelnih ugotovitvah brez konkretnih usmeritev in zadolžitve posameznikov, so menili sekretarji osnovnih organizacij. Tudi o odgovornosti na vseh ravneh smo že mnogokrat razpravljali, ko pa bi se bilo potrebno lotiti posameznikov, nam zmanjka smelosti in odločnosti. V krajevnih organizacijah že dolgo časa ugotavljajo, da večina komunistov, ki je povezana v delovnih organizacijah, ni aktivna v kraju, pa še nismo ničesar storili, da bi stanje izboljšali. Vse bolj je zaskrbljujoč socialni položaj tistih občanov z nizkimi osebnimi dohodki in pokojninami. Na drugi strani pa vedno bolj moti razkošje posameznikov, ki jim tudi v teh zaostrenih razmerah ni veliko za našo družbo in sistem. Tudi tu ni učinkovitih ukrepov in tako bogati postajajo bogatejši, revni še revnejši. Sposobni in predani naj prevzamejo odgovorna mesta, zato je kadrovska politika sestavni del sedanje razprave. Vse to in še marsikaj je bilo slišati na dosedanjih razpravah v osnovnih organizacijah ZK. Sicer pa razprava še ni zaključena, zato dokončne ocene še ni mogoče izluščiti. V oceni bomo morali tudi odgovoriti na vprašanje ali smo utrdili ugled, vodilno vlogo in enotnost ZK.

Pa jasno moramo povedati vsem tistim, ki mislijo oziroma računajo, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha, da se tokrat resnično motijo. Za vse to pa bo potrebno na vseh ravneh mnogo več zavzetosti kot doslej. O sedanjih odprtih družbenih vprašanjih morajo razpravljati in se vključiti v razreševanje problematike tudi ostali posamezniki in družbeni dejavniki, saj bomo le skupno lahko potegnili voz napredka.

jk

Vroča kurilna sezona

Zaradi neporavnanih računov za centralno ogrevanje in pa nepotrjene cene za preteklo in novo kurilno sezono bodo peči v Žalcu ostale hladne so nam povedali na Komunalnem podjetju.

Po podatkih za prvo polletje letošnjega leta namreč stanovanjci v Žalcu dolgujejo Komunalnemu podjetju sto milijonov starih dinarjev, kurilni odbor pa zaradi nesklepčnosti še vedno ni sprejel cen. Zaradi znanih podražitev premoga in olja predlaga Komunalno podjetje za novo kurilno sezono naslednje cene: 58,90 din za m² stanovanjske površine, ki se ogrevajo s premogom in 68,65 za ogrevanje na olje. Zaradi omenjenih težav so se pri Komunalnem podjetju odločili da peči ne bodo prižgali prej dokler stanovanjci ne bodo poravnali obveznosti. Obeta se torej vroč začetek kurilne sezone.

jk

Od 11. do 13. oktobra bo v prostorih Savinovega salona v Žalcu druga razstava inovacijskih dosežkov v žalski občini. Razstavo bodo pripravili člani odbora za inventivno dejavnost pri občinskem svetu Zveze sindikatov, na njej pa nameravajo prikazati inovacijske dosežke zadnjih treh let.

ij

Braslovčanom prehodni pokal

Med dvainpetdesetimi osnovnimi šolami na širšem celjskem območju bodo učenci osnovne šole Vlado Bagat iz Braslovč ponovno prejeli prehodni pokal za najlepše urejeno šolsko okolje.

Lani so namreč delavci Celjske turistične zveze pričeli vso skrb posvečati turistični vzgoji mladine, zlasti osnovnošolcem. Med drugim so razpisali tudi tekmovanje v urejenosti šolskega okolja, na katerem so Braslovčani že lani dosegli prvo mesto. Uspeh so letos ponovili, učenci in učitelji pa bodo prehodni pokal za letošnje leto prejeli na posebni slovesnosti, ki bo v tamkajšnji osnovni šoli konec septembra.

ij

Obisk Žabarčanov v Žalcu

Pred dvema letoma sta krajevni skupnosti Žabare iz občine Kruševac in Žalec podpisali listino pobratena. Sodelovanje je najprej steklo na kulturnem področju, želijo pa si tudi tesnejše sodelovanje na gospodarskem področju. Ker se krajevna skupnost Žabare pretežno ukvarja s kmetijstvom, želi nekatere izkušnje iz razvoja kooperacijske proizvodnje prenesti tudi v svoje okolje. Zato so si kmetje ogledali nekatere napredne in usmerjene kmetije v Savinjski dolini. V pogovoru s predstavniki krajevne skupnosti in občine Žalec pa je tekla beseda tudi o razvoju krajevne samouprave, gospodarskega in družbenega razvoja. S posebnim zanima-

njem so si ogledali tudi osnovnošolski center, saj je bilo sodelovanje pobratenih osnovnih šol uspešno. Lani je namreč mladinski pevski zbor gostoval v Žabarah, učenci pa si tudi dopisujejo in tako navezujejo trdne bratske vezi. „Izredno priskrben sprejem smo doživeli in marsikaj zanimivega spoznali.

Lep in urejen je vaš kraj in dolina in upam, da bomo sodelovanje uspešno razvijali tudi v bodoče,“ je ob slovesu dejal predsednik skupščine KS Žabare Zile Marinkovič. Gostje iz Žabar so se tudi predstavili s kulturnim programom, v katerem so prikazali ljudske običaje.

jk

VELEBLAGOVNICA

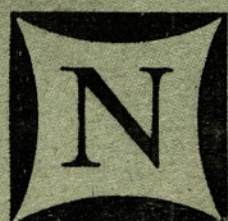
ŽALEC

nama

—MODA, KI JO LJUBIJO MLADI
—OBLEKE, KI JIH BOSTE NOSILI NA DELOVNIH MESTIH, V ŠOLSKIH KLOPEH IN V TRENUTKIH SPROSTITVE
—OBLAČILA, KI JIH BOSTE NADELI V HLADNIH JESENSKIH DNEH

Vse to in še več vam bomo ponudili na naših oddelkih ženskih, moških in otroških oblačil. Zagotovo boste našli tudi kaj zase!

PRODAJNI CENTER

LEVEC

Iz govora Marjana Orožna

10 LET SOZD AGROS

„Podatki o vašem razvoju in gospodarjenju potrjujejo pravilnost samoupravne odločitve delavcev vseh osmih organizacij združenega dela, da v trdnosti povežemo, delitvi dela, v skupnem gospodarjenju iščete in najdete večjo poslovno učinkovitost doma in v svetu, predvsem pa večje možnosti dograjevanja proizvodnih programov in višjo stopnjo socialne varnosti. To so izhodišča, na katerih morate delovati še naprej, se še naprej poveževati s tistimi, ki spadajo v „kolekcijo“ proizvodnje kmetijskih strojev in naprav in s tistimi, ki so kot del reprodukcijske verige z vami in rezultati skupnega dela usodno povezani, tako dinarsko kot devizno.

Naše sestavljene organizacije morajo bolj kot doslej izražati skupne interese vseh delavcev takšne asociacije. Hitre se morajo uveljavljati v duhu zakona o združenem delu. To ni interes politike. To je potreba in interes delavcev, ki so vse manj pripravljeni odvajati dohodek za razne jalove strukture in organizacije. Toda istočasno se vse bolj zavedajo, da v sodobnem svetu ni več mogoče obstajati brez medsebojne povezanosti organizacij združenega dela v procesu reprodukcije — brez razvite tehnično tehnološke osnove, delitve dela in specializacije. Motijo se tisti, ki mislijo, da tak odnos lahko nadomesti taka ali drugačna zunanja intervencija ali administrativna prisila. To je ekonomski interes, ekonomska logika in ekonomska nuja, ki je ne more niti izničiti niti nadomestiti noben, še tako izdelan administrativni sistem. Toda treba jo je spoznati, priznati in se po njej ravnati.

Samoupravno organiziranost združenega dela, bolj kot doslej, ocenjevati z vidika, koliko ona pospešuje ali zavira. Objektivno nujen je proces združevanja dela in sredstev, skupnega planiranja, koncentracije razpoložljive akumulacije oziroma dohodka, na tiste točke, kjer so efekti največji, tja, kjer bomo z novimi programi povečali dohodek, postali izvozno učinkovitejši itd.

Sedaj, ko si pripravljamo nove poletne plane, je čas, da to uredimo, da preciziramo medsebojne odnose, obveznosti in odgovornosti, izhajajoč iz samoupravne sporazuma o združitvi. Ni si mogoče predstavljati sestavljene organizacije brez srednjeročnega plana. Toda so žal tudi še takšne, kar samo govori, kako neusklajeni so pri nas še notranji interesi in odnosi. To pa je marsikje še povod nesporazumov in neučinkovitosti. Prepričan sem, da boste v tem smislu na delavskih svetih in drugih organizacijah upravljanja analizirali vaše lastne razmere in storili vse, da

Marjan Orož

ugotovljene pomanjkljivosti ali slabosti odpravite.

13. seja CK ZKJ je razglasila sedanji družbenoekonomski in politični trenutek kot trenutek razpota, ne le za pripadnike vodilne zavestne sile delavskega razreda ampak tudi za vse delovne ljudi in narode ter narodnosti. Ta trenutek nas postavlja pred izpit, da se odločimo, ali bomo napravili nove korake. Nove kakovostne prodore, da bi delovni ljudje dejansko obvladali svoje presežno delo in sredstva družbene reprodukcije pred izničevanjem in odtujevanjem in ali bomo uresničili tisto, kar smo plebiscitarno sprejeli z ustavo, zakonom o združenem delu, z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije, kjer smo zapisali, da naj vsak živi od sadov svojega dela, ali pa bomo glede teh usodnih vprašanj še naprej kolebali, stopicali na mestu in celo popuščali nazadnjaškim silam in težnjam, ki se upirajo neizbežnim spremembam v družbenoekonomskih-produkcijskih odnosih pridobivanja in delitvi dohodka. Odgovor na to je lahko le eden. Spremeniti moramo naš gospodarski sistem v duhu dolgoročnega programa.

Spremeniti pa tudi naše praktično obnašanje in ravnanje.

Vse predstoječe sistemske rešitve morajo peljati k stabiliziranju pogojev gospodarjenja in k temu, da se prepreči sproti izničeni rezultatov dela s to ali ono administrativno potezo. Da boste v organizacijah združenega dela začeli razmišljati in urejati odnose dolgoročno, da boste v danih pogojih začeli kot organizacije združenega dela kritično in ustvarjalno med sabo primerjati rezultate glede na vložena in angažirana sredstva osebne dohodka glede na rezultate dela.

Da si boste zastavili vprašanja, kakšen smisel pa ima proizvodni program ali organizacija združe-

nega dela, ki nima perspektive, da se izvleče iz izbug, ki životari, ali pa je malo nad „vodo“ in sicer samo zato, ker so osebni dohodki delavcev nižji v drugih panogah ali v sorodnih organizacijah, ali pa zato, ker smo pri osebnih dohodkih varčni bolj, kot pa to od nas zahteva resolucija za to leto.

Toda kljub temu da je v delovni gospodarske sistema, ki ne motivira nadporečno uspešnih, potrebno marsikaj spremeniti in dograditi, pa nam mora biti jasno, da nas korak dalje pelje lahko samo najširša družbena akcija — samo splošna mobilizacija vseh delavcev in delovnih ljudi. Zato moramo postaviti zahtevo po takih stabilizacijskih in proizvodnih programih v vsaki organizaciji združenega dela, ki bodo omogočili višjo raven proizvodnje in gospodarjenja z dohodkom, višjo raven samoupravnih odnosov, višje osebne dohodke. V odločni zahtevi po odpravljanju zatišja in zastoja pri urejanju notranjih razmerij glede na kvaliteto in rezultate dela, še posebej na področju nagrajevanja, se pravi razporejanja in delitve dohodka.

Glede tega smo se že več ali manj dokopali do skupnih osnov, sedaj pa je odvisno od vas, v organizacijah združenega dela, da nehate nasedati tistim, ki govore, da ni sredstev, da se ne da nič storiti, in da oblikujete telesa in programe za pripravo novih splošnih aktov o delitvi na skupnih osnovah in z novimi kriteriji. Cilj mora biti: bolj motivirati ljudi za proizvodno in strokovno delo, deliti po rezultatih, kajti sicer jutri ne bomo imeli za delitev niti toliko, kolikor imamo danes. Osebni dohodek delavca — kot proizvodni faktor — ne trpi več siromašenja, ne trpi, da bi se izgubljala njegova ekonomsko-socialna funkcija — ali pa se nadomešča z raznimi dodatki, nadomestili, benifikacijami itd. Takšnim težnjam se moramo odločno upreti, kajti, če ne prej, bomo njihove posledice čutili ob upokojitvi. Nizke pokojnine danes so v veliki meri posledica take zgrešene politike, izogibanja obveznostim do pokojninske invalidskega zavarovanja.

V tej aktivnosti ima pomembno mesto in naloge naša sindikalna organizacija, po drugi strani pa moramo mobilizirati delovne ljudi v odločni zahtevi, da ne prisotni organi federacije, republike in občine izpeljejo svojo odgovornost za spremembe v gospodarskem sistemu, za sprejem vseh tistih in takšnih gospodarsko-političnih ukrepov, ki jih predvideva dolgoročni plan gospodarske stabilizacije,“ je med ostalim dejal Marjan Orož, predsednik Zveze sindikatov Slovenije, na slavnostni seji delavskega sveta Agrosa.

Od setve do žetve

Čprav je sestavljena organizacija Agros zabeležila šele deset let proizvodnje kmetijskih strojev in druge opreme, pa danes štiri tisoččlanski kolektiv letno izdelava že sto tisoč strojev. Smisel in moč tega kolektiva je bila in bo tudi v bodoče združevanje dela in sredstev, učinkovitejšje in racionalnejše poslovanje, uvajanje lastnega znanja v nove izdelke, tehnološka posodobitev proizvodnje, še večji prodor na tuja tržišča, predvsem pa se bodo morali prilagoditi novim finančnim pogojem gospodarjenja, ki izvirajo iz realne obstrejne mere.

„Nimamo ambicij po velikosti, naš cilj je, da smo vsebinsko

zaokroženi v medseboj usklajene, povezane ter odvisne reprodukcijske člene, da bi vsak lahko bil v svoji specializaciji vrhunski,“ je na svečani seji delavskega sveta poudaril predsednik KPO Leopold Rajh. Opozoril pa je tudi na slabosti in zavore, ki jih spremljajo v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja. Delavski svet je ob tej priložnosti izrekel posebno priznanje in podelil kipec kmeta sejalka, ki so jih prejeli France Popit, Marjan Orož, Roman Albreht, Peter Toš in Ivo Marenk. Slavnostni govornik je bil Marjan Orož, predsednik Zveze sindikatov Slovenije (povezete njegovoga govora objavljamo posebej), ki je

kolektivu Agrosa čestital za dosežene uspehe in jubilej. Pred tem je Marjan Orož odprl sindikalne športne igre Agrosa in se srečal s sindikalnimi funkcionarji te sestavljene organizacije združenega dela.

Sicer pa so v Agrosu ob jubileju odprli nove razstavne prostore v Gornji Radgoni, položili temeljni kamen za novo tovarno v Sežani, pripravili pa so tudi izvozno manifestacijo, na kateri so poslovne sodelavce seznanili z novostmi iz svoje proizvodnje. Na demonstraciji strojev smb lahko videli sodobno mehanizacijo, ki lahko opravi vsa dela od setve do žetve.

jk

Posnetek je z demonstracije nove samonakladalke NSP 19-24, ki je namenjena hribovitim predelom, SIP pa je njen prvi proizvajalec v Evropi.

ZAKAJ TAKŠNO POMANJKANJE VODE?

Živina 50 ur brez vode

Huje kot lani je suša osušila vodne izvire in preskrba z vodo je bila v tem mesecu zopet kritična. Največje pomanjkanje vode je bilo v krajih, ki dobivajo vodo iz žalskega vodovoda. Ta vodovod je največji v občini, saj pokriva polovico potreb. V Grušovljah, Založah, Šempetru so bili brez vode tudi več kot 24 ur, živina v farmi Založe pa kar 50 ur. S pomanjkanjem vode v tej farmi se srečujejo že tretje leto, rešujejo pa jo s pomočjo gasilcev, ki jim v rezervoar dovažajo vodo iz Tabora. Živina je najmanj kriva za vse vzroke, zaradi katerih je bila več kot dva dni brez vode. „Proizvodnja mleka je zaradi tega močno padla, tudi do 500 litrov dnevno,“ nam je povedal Srečko Čater, vodja farme. Pri tem seveda tudi ni šlo brez nekaterih nepotrebnih spodsrljav pri dogovarjanju. Bistvo problema pa je, da prva faza sanacije vodovoda Žalec ni zaključena tudi zaradi kasnitve zbiranja sredstev, med krivci pa je tudi Hmezad, ki ni pravočasno prispeval svojega deleža. „Pri izgradnji rezervoarja smo imeli nekaj težav s težkim terenom, mesec dni nismo dobili cementa in tako so se dela zavlekla. Do konca meseca bo voda že pritekla v novi rezervoar s prostornino 1000 kub. m nad Plevnim, kar bo gotovo vplivalo na izboljšanje preskrbe z vodo,“ nam je povedal ing. Andrej Zakonjšek, predstavnik komunalnega podjetja.

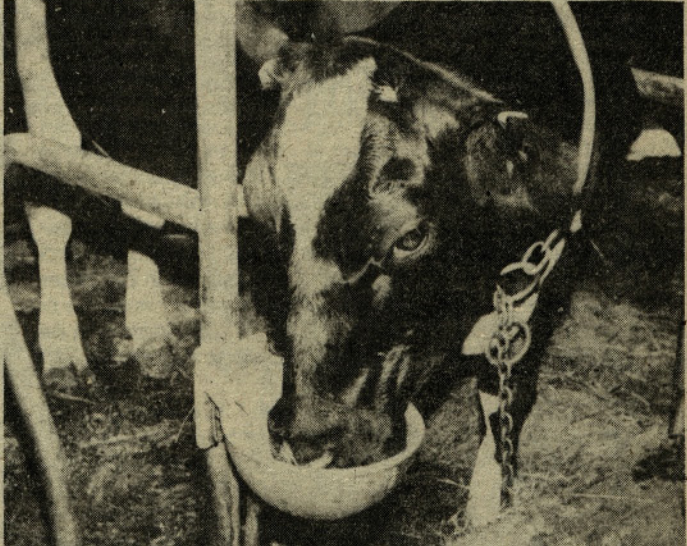
„Preskrba z vodo pa v krajih, ki so na koncu cevovoda, ti so bili tudi sedaj najbolj prizadeti, ne bo dokončno rešena, zato načrtujemo še drugo in tretjo fazo sanacije žalskega vodovoda. Tedaj naj bi dokončno zagotovili dovolj vode za vse koristnike tega vodovoda. Letošnja suša pa nas še posebej preseneča, saj skoraj ne moremo verjeti, da je zajetje v Libojah bilo te dni skoraj prazno. To se še ni zgodilo. Zato smo že naročili posebno raziskavo, s pomočjo katere naj bi ugotovili, ali ni morda prišlo tudi do premika zemeljskih plasti,“ je dodal Andrej Zakonjšek.

Nova mlekarna ni kriva za sedanje pomanjkanje pitne vode, čeprav mesečno porabi štirinajst tisoč kub. m vode, veliki porab-

niki pitne vode, ki pa jo sicer uporabljajo v industrijske namene, pa so tudi Ferralit (7500 kub. m), SIP (6000 kub. m), Aero (4500 kub. m), zato bo potrebno razmišljati o industrijski vodi za te in še druge delovne organizacije. Tudi gospodinjstva poraba se je povečala, kar pomeni, da bomo morali v izgradnjo vodovoda naslednja leta vlagati precejšnja sredstva, če nočemo,

da bodo v sušnih obdobjih pipe usahnile. Resnosti problema pa se žal zavedamo šele takrat, ko razmere postanejo kritične. Komunalno podjetje Žalec, ki je sicer zadolženo za preskrbo z vodo, načrtuje in izvaja nekatere posege s samoupravno komunalno interesno skupnostjo, vendar je vse odvisno od zagotavljanja finančnih sredstev.

jk

Živina v Založah je več kot dva dni zama z lizala prazno posodo

Iz mednarodnega sejma obrti

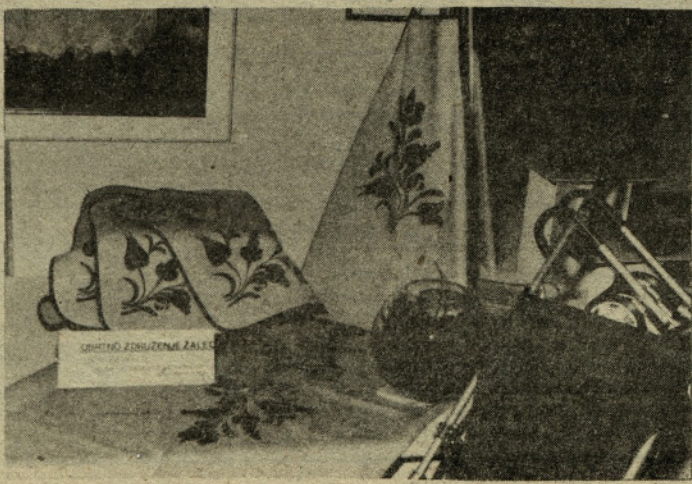
ZLATA PLAKETA ZA MEGO

Specializiranost in poslovna je bila značilnost letošnjega mednarodnega sejma obrti v Celju, ki ga je odprl predsednik gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc. Sejem so usmerili zlasti v predstavitev lesne stroke, kmetijske mehanizacije in opreme za gostinsko dejavnost. Skoraj 300 razstavljalcev, od tega 260 obrtnikov, je vzbudilo precejšnje zanimanje številnih obiskovalcev, sem si je namreč ogledalo več kot 150 tisoč ljudi z bližnje in daljnje okolice, strokovnjakov in poslovnih partnerjev. Sejem obrti ni samo dobra priložnost za predstavitev in oceno najnovejših dosežkov obrtništva in drobnega gospodarstva, ampak omogoča tudi izmenjavo informacij ter navezovanje stikov za sodelovanje in sklepanje poslov. Zveza obrtnih združenj je razpisala nagradni natečaj za inovacijske dosežke in tako na sejmu predstavilo 45 inovatorjev. Sicer pa je Hmezad, No-

tranja trgovina, TOK Mega, prejela najvišje priznanje: zlato plaketo za izdelek mlin za moko, izdelal ga je obrtnik Branko Razgoršek s Polzele, in srebrno plaketo — v sodelovanju s Srečkom Prislanom s Prevalj za prenosno vitlo PS-100. Bronasto plaketo pa je prejelo Mizarstvo Korun z Gomilkega

za izdelek zložljive sanke. Uspešno so se predstavili tudi drugi obrtniki oziroma obrtno združenje Žalec, precej pozornosti pa je vzbudil Vojko Rizmal z video tehniko. Zelo zanimiva je bila tudi zlatarska razstava, škoda je le, da ni na istem mestu kot obrtni sejem.

jk

PODELITEV DRŽAVNIH ODLIKOVANJ

Predsednik občinske skupščine Viljem Petek je pretekli teden na priložnostni svečanosti podelil v imenu predsedstva SFRJ državna odlikovanja. Jože Perger iz Letuša in Peter Bizjak s Polzele sta prejela red dela s srebrnim vencem, Marija Prislana-Korošec in Vicenc Rudl s Polzele ter Rudolf Sedovšek iz Braslovč so prejeli medaljo zaslug za narod, Jože Čas s Polzele pa medaljo dela. Vsem dobitnikom odlikovanj čestitamo.

jk

NATEČAJ ZA SOLIDARNOSTNA STANOVANJA

Samoupravna stanovanjska skupnost je razpisala natečaj za pridobitev solidarnostnih stanovanj; vsi zainteresirani pa morajo prošnje in ostala potrebna dokazila svoji delovni organizaciji oziroma krajevni skupnosti ali društvu upokojencev in invalidov dostaviti najkasneje do 15. oktobra. Pravico do solidarnostnega stanovanja imajo občani žalske občine. Iz sredstev letošnjega in prihodnjega leta bo na razpolago 25 stanovanj, od tega 23 v Žalcu in dve stanovanji na Polzele.

jk

Juteksovi delavci praznujejo

Novi Juteksovi objekti na Ložnici bodo kmalu naredi

(foto: L. Korber)

45 let je pravzaprav malo. Pa vendar dovolj, da se je iz majhne tovarne, ki so jo leta 1939 kljub bližajoči se vojni vihri pričeli graditi podjetni Zalčani, razvila organizacija, katere ime danes z enako spoštljivostjo izgovarjajo tako v zahodnih kot tudi v vzhodnih deželah.

PRVI PROIZVODI: HMELJSKE VREČE

Začetek proizvodnje jutinih tkanin v Zalcu sega torej v čas, ko je po Evropi že začel odmevati topot okupatorskih škornjev, nacistična Nemčija pa je pokazala svoje zobe. V prostorih pivovarne so takrat začeli s proizvodnjo jutinih tkanin, s tem pa so bili položeni temelji za nadaljnjo rast in razvoj tovarne, kakršno poznamo danes.

Razlog za proizvodnjo jutinih tkanin je bil preprost. Hmeljarjem v Savinjski dolini je v letih pred drugo svetovno vojno močno primanjkovalo tkanin in vreč za spravljane in odpremo hmelja domačim in tujim pivovarnam. Potrebe in pripravljivost takratnih imetnikov, da vložijo svoj kapital, ter razpoložljiva delovna sila so bili dovolj, da se je pred petinštiridesetimi leti pojavila v Zalcu družba Juteks.

Prve količine so predelali leta 1940, že naslednje leto pa je tovarno zapletil okupator.

TOPLI POD - MEJNIK V RAZVOJU

Po končani vojni vihri se je začel ponoven razvoj, ki je doživljal številne vzpone in padce, saj kakšnega posebnega družbenega interesa za vlaganje v tekstilno industrijo takrat ni bilo. Navkljub vsemu so si žalski tekstilci počasi, a vztrajno utirali pot. V petdesetih in šestdesetih letih so neprestano dograjevali, prenavljali in načrtovali nove prostore in dopolnjevali svoj proizvodni program.

Vsak nov obrat, vsak nov stroj je pomenil korak naprej v skupnem razvoju, najpomembnejša mejnika pa sta prav gotovo obrat predilnice 1961, leta ter obrata filca in PVC toplega poda 1973, ko je Juteks začel izdelovati svoj glavni proizvod: PVC topli pod.

Od takrat, ko se je pojavil na tržišču, so delavci Juteksa stalno dopolnjevali in izpopolnjevali svoj proizvodni program, se prilagajali sodobnim okusom potrošnikov in zahtevam kupcev. Poleg talnih oblog so v obeh temeljnih organizacijah - Juta in Talne obloge - zajeli v svoj program še vrsto izdelkov.

Temeljna organizacija Juta predeluje v svojih obratih jutina vlakna in prejo, sukanec, tkanine in konfekcijske izdelke. Del preje porabijo v lastni tkalnici, del prejeje v sukanec za prodajo, del preje pa ponudijo tudi na tržišču. V obratu šivalnice izdelujejo tudi različne konfekcijske izdelke, ki so v glavnem namenjeni embalaži. V zadnjem času so izdelali in ponudili tržišču popolnoma nov proizvod arnit. Gre za netkane mrežaste tekstilije, iz steklene preje, ki služijo predvsem za okrepitev gradbenih izolacijskih materialov, papirnih in plastičnih proizvodov, filcev in talnih oblog ter parketa.

V temeljni organizaciji Talne obloge pa usmerjajo delavci proizvodni program pretežno v izdelavo talnih oblog, v manjši meri pa se

pojavljajo tudi kot prodajalci jutine polsti (filca).

Od prvotne proizvodnje toplega poda na jutinem filcu so v Juteksu naredili velik kakovosten premik s proizvodnjo toplega poda na azbestu. Le-ta je v veliki meri nadomestil občutljivost toplega poda na vlago. Nadaljnji razvoj pa vse bolj usmerjajo v popolno plastifikacijo toplega poda, tako pri zgornjem nanosu kot tudi na hrbtini strani; kot nosilno podlago pa uporabljajo tanek stekleni flis. V delovni organizaciji so osvojili tudi to proizvodnjo, čeprav njihova oprema ni ravno prilagojena tovrstni proizvodnji. Tržišču so tako lahko ponudili topli pod na steklenem flisu z grobo obdelavo hrbtne strani z imenom termoflis in pa topli pod na steklenem flisu s kompaktnim PVC nanosom na hrbtini strani. Slednji se pojavlja na tržiščih pod imenom termoplast kompakt.

Z dopolnitvijo strojne opreme z mešalcem za mehansko PVC peno so v zadnjem času začeli ponujati kupcem tudi proizvode z mehkejšim penjenim nanosom na hrbtini strani proizvoda. To so proizvodi, ki zaradi kvalitete prevladujejo na svetovnem trgu in jim je v prihodnje zagotovljeno tudi tržišče. In še eno novost pripravljajo delavci Talnih oblog. V naslednjih letih nameravajo proizvajati talne obloge za posebne namene, na primer telovadnice, s čimer bodo še povečali obseg svoje proizvodnje.

ZAKAJ IZVAŽAJO?

Delavci Juteksa so že zdavnaj spoznali, da je rešitev in pravilna

poslovna usmeritev le v izvozu. Zakaj? Odgovor je preprost: večina oziroma kar vse surovine, ki jih Juteks potrebuje za svoj proizvodni program, so iz uvoza. To velja zlasti za juto, kjer gre v celoti za uvoženo surovino in pri tem delovna organizacija pravzaprav nima možnosti, da bi se z njo oskrbovala na domačem trgu. Pri proizvodnji PVC talnih oblog so potrebne surovine s področja petrokemije, ki so prav tako uvožene ali pa je uvožena njihova osnovna komponenta.

Edina rešitev je torej izvoz, zato si in si bodo zanj Juteksovi delavci tudi naprej prizadevali. Letos bodo v temeljni organizaciji Juta izvozili izključno na konvertibilno področje preko 75 odstotkov proizvodnje. Le nekaj nižji bo ta delež pri talnih oblogah, kjer sta zastopana oba: kirinski in konvertibilni izvoz. Tudi v preteklih letih so bili izvozni rezultati zadovoljivi, delež izvoza v celotnem prihodu pa že nekaj let zavzema približno polovico.

Juteksovi delavci pričakujejo, da bodo izvoz v prihodnjih letih še povečali, več poudarka pa bodo dajali povečanju izvoza na zahodna tržišča. Takšna usmeritev pri domačih kupcih sicer povzroča marsikdaj slabo voljo zaradi slabe založenosti trgovin s talnimi oblogami. To je predvsem posledica neustrezne cenovne politike, saj v Juteksu prodajajo topli pod na domačem trgu z izgubami, hkrati pa jim trgovina ne more zagotoviti potrebnih deviz.

V ŠTIRIH LETIH ŠESTKRAT POVEČALI DOHODEK

Če torej želijo v Juteksu dobro poslovati in si zagotoviti nemoteno proizvodnjo, potem so jim devize več kot potrebne. Da pa dobro

poslujejo in da proizvodnja nemoteno teče o tem najzgovorneje pričajo poslovni rezultati.

V obdobju od leta 1979 do 1983 so beležili visok porast vseh pomembnih ekonomskih kategorij. Celotni prihodek se je povečal za petkrat, dohodek za šestkrat, akumulacija osemindvajsetkrat, osebni dohodki pa so narasli 3,6 krat. V tem obdobju so dosegli bistveno hitrejši razvoj kot grupacija predelave plastičnih mas, kamor je zaradi večjega deleža proizvodnje uvrščena ta delovna organizacija. Juteksovi kazalci zato močno presegajo povprečje grupacije, na primer pri dohodku na delavca kar za 60 odstotkov. Še najmanjša odstopanja beležijo pri osebnih dohodkih na zaposlenega. V Juteksovih temeljnih organizacijah bo po dosežanih izračunih znašal letos povprečni osebni dohodek na zaposlenega okoli 30.000 din.

KONČNO UREJUJEJO TUDI DRUŽBENI STANDARD

Ob vseh proizvodnih načrtih in dosedanjem delu pa v Juteksu niso pozabili na svoje delavce. Investiranje ter neugoden položaj predelave jute in proizvodnje toplega poda v sedemdesetih letih se je namreč kazalo tudi v družbenem standardu, saj za vse nikdar ni bilo dovolj denarja. Zato so največ na tem področju naredili v zadnjih nekaj letih.

Med drugim so uredili nov sodoben obrat družbene prehrane, v katerem lahko zdaj pripravijo dovolj kvalitetnih toplih obrokov v vseh treh izmenah. Tako je med delavci slišati vse manj pripomb nad slabo prehrano, saj v starih neprimernih prostorih ni bilo mogoče kuhati ustreznih oz. kakovostnih malice.

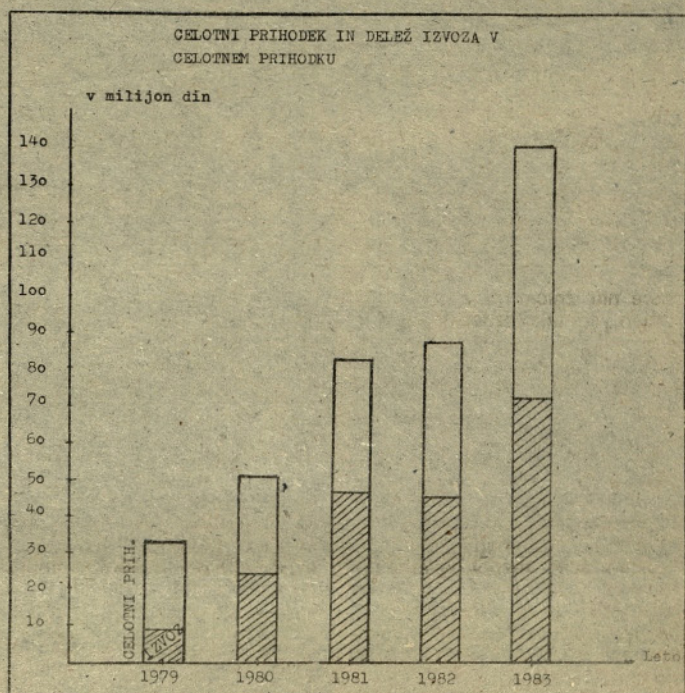
Z nakupom depandanse na Golteh pred tremi leti so razširili skromne počitniške zmogljivosti v prikolicah, letos pa so se delavci na zboru odločili še za nakup štirih manjših stanovanjskih enot na otoku Cresu.

Tudi stanovanjske razmere rešujejo v Juteksu zelo uspešno. Poskrbeli so za samske delavce in jim uredili samske domove, lani pa so zgradili oziroma kupili 19 stanovanj, s čimer so rešili hujše stanovanjske probleme. V prihodnje nameravajo kupovati po štiri ali pet stanovanjskih enot vsako leto, s tem pa bodo zagotovo potešili željo vsem, ki bi se radi preselili v nova stanovanja.

In še na nekaj niso pozabili v Juteksu: na svoje nekdanje delavce-upokojenčce, s katerimi imajo redne stike, omogočajo jim tudi koriščenje počitniških kapacitet, letos pa jim bodo postavili še eno prikolico v Podčetrtru.

PA NAČRTI?

Med najpomembnejše načrte sodijo v Juteksovih temeljnih organizacijah investicije. Večjo naložbo planirajo zlasti v Juti, in sicer izgradnjo bombažne predilnice, kar pomeni hkrati določen odmik od sedanje proizvodnje predelave Jute. Vzrok preusmeritve je po-

vezan predvsem s težavami pri nabavi jutinih vlaken. Le-te imata pravzaprav le dve državi na svetu: Indija in pa Bangladeš. Medtem ko Indija že v celoti predeluje svoja vlakna, pa je podobno pot začel ubirati tudi Bangladeš. Poleg tega, da je to surovino težko kupovati, jo omejuje dežele prodajajo po cenah, ki so skorajda enake cenam končnih proizvodov prej in tkanin. Ker v Juteksu večino predelane jute izvozijo, pomeni, da lahko uspejo le tako, da delajo po naročilih in posebnih zahtevah kupcev, kar zahteva veliko dodatnih naporov.

Poleg pomanjkanja jutinih vlaken je razlog za izgradnjo bombažne predilnice tudi v tem, da nam samo v Sloveniji primanjkuje 10.000 ton bombažne preje in da so potrošniki prej pripravljene sedelovati v investiciji. Pa še en razlog govori v prid novi naložbi: Juteks izvažava v Sovjetsko zvezo, od koder bo lahko uvažal bombažno vlakno.

Vendar bo za naložbo potrebnih veliko sredstev, predvsem zaradi avtomatizirane proizvodnje, zato naj bi delež naložbe odpadel

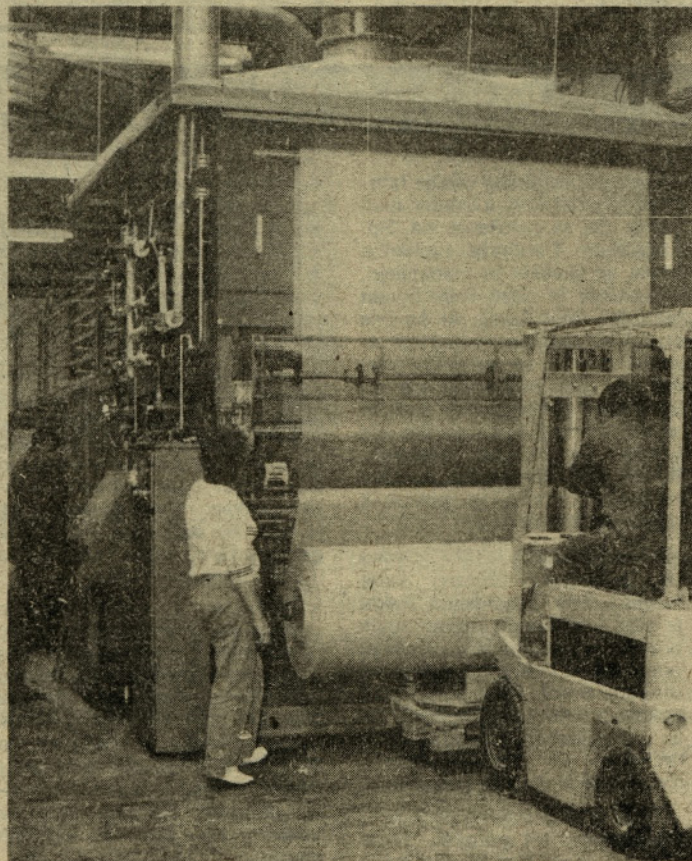
tudi na sovlagatelje. Z njimi nameravajo v Juteksu še letos podpisati samoupravni sporazum o deležu vlaganj.

Poleg tega nameravajo v Juteksu širiti tudi proizvodnjo netkanih tekstilij, kjer iščejo tudi primerno obliko finalizacije tega proizvoda.

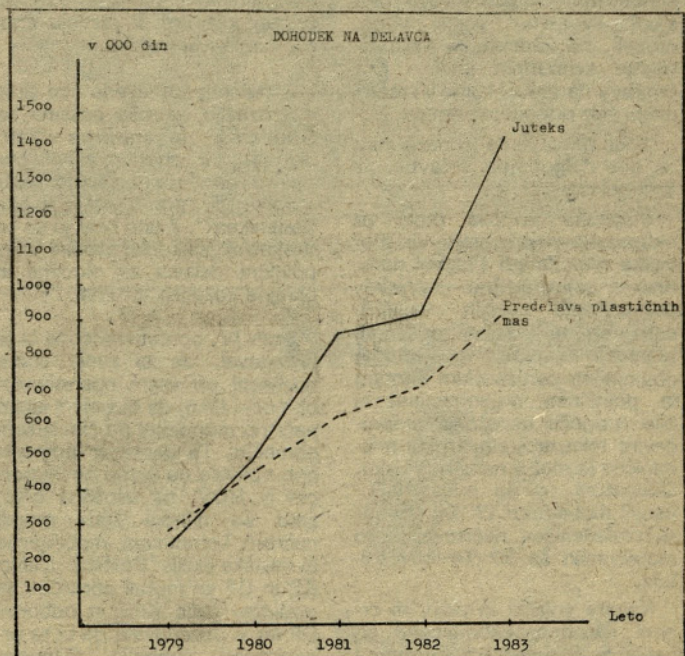
V proizvodnji talnih oblog v naslednjem obdobju ne predvidevajo količinskega povečanja proizvodnje. Prizadevali si bodo predvsem za posodobitev strojne opreme, s katero bodo lahko proizvajali najkvalitetnejše talne obloge in tako ohranili korak s konkurenti.

Možnost razvoja pa se ponuja tudi s proizvodnjo jeklenega korda oziroma jeklenih armatur za gume. Gre za naložbo, ki naj bi jo uresničili Sava iz Kranja in ostali proizvajalci gum v Jugoslaviji v sodelovanju s Pirellijem. Glede na izredno visoko vrednost naložbe so v Juteksu pripravljene dati lokacijo z delom objektov ter infrastrukturo na Ložnici, medtem ko bi morali proizvajalci gume ter Pirelli v celoti prevzeti finansiranje naložbe.

Irena Jelen

Detalj iz proizvodnje arnita

PO POTEH NOB V SAVINJSKI DOLINI

Srečanje na Mrzlici

Tretji tabor ljudske fronte, ki sta ga v spomin na množična srečanja Savinjanov in Revirčanov organizirala na Mrzlici

Priznanje in opravičilo

Predsedstvo Občinske konference SZDL Žalec je na seji 12. septembra ocenilo prireditve Tabor ljudske fronte na Mrzlici. Sklenilo je, da izreče javno priznanje vsem udeležencem te slovesnosti, vsem, ki so poskrbeli za prevoze, in tistim, ki so prišli s prapori. Še posebno priznanje velja vsem planincem in tistim, ki so na Mrzlico prišli peš po planinskih poteh. Iskrena zahvala organizatorjem srečanja iz Trbovelj in kulturnim delavcem iz Zagorja za izjemen kulturni program.

Hkrati se predsedstvo javno opravičuje borcem in drugim udeležencem s Polzele, Braslovč, Trnave in Vranskega, ki so zaman čakali na izletnikov avtobus, ki ga je naročila Tovarna nogavic Polzela. Zaradi te nerodnosti zahteva predsedstvo izletnikov pojasnilo in postopek odgovornosti zadolženih oseb.

Prihodnje leto pa pričakuje predsedstvo na Mrzlici '85 še večjo udeležbo.

Predsednik
OK SZDL Žalec
Janez Meglič

Medobčinska sveta SZDL zavske in celjske regije je lepo prvo septembrsko nedeljo privabil več kot tri tisoč obiskovalcev.

Tokrat so za organizacijo srečanja poskrbeli predvsem Revirčani. Slavnostni govornik je bil Geza Bačič, sekretar Republiške konference SZDL, ki je v svojem govoru poudaril, da je Mrzlica v svoji zgodovini opravila pomembno revolucionarno delavsko in napredno poslanstvo, saj je med ljudmi utrjevala moč ljudske fronte in zaupanje vanjo. Iz spoštovanja do takratnih aktivistov moramo zato danes še bolj utrjevati in razvijati vlogo Socialistične zveze, zrasle na izročilih ljudske fronte. Enotnost in moč sta nam v teh zaostrenih družbenih razmerah danes še kako potrebni, je dejal Geza Bačič. Srečanja na Mrzlici so se udeležili tudi Mitja Ribičič, Marjan Orožen, Martin Mlinar in drugi pomembni gostje.

jk

Spomin na Veličkovo četo

Prvoborec Ludvik Zupanc-Ivo nosi v svoji prvoborčevski beležnici kar precej še neobjavljenih spominov. Tako tudi spomin na Veličkovo četo. Takole pravi: ... V taborišču na Dobrovrljah je minilo nekaj mirnih dni. Nemci niso sili v breg, mi pa ne v dolino; bilo je samo nekaj nočnih akcij za hrano.

Avgusta (1941) smo dobili sporočilo da se je Simonov bataljon nekje pri Radovljici prebil čez Savo. Zeleli smo, da bi se kar najhitreje srečali in da bomo skupaj ena najmočnejših enot na Štajerskem.

V noči 13. avgusta sem šel na zvezo v Veličkovo četo, ki je delovala od Prebolda do Rimskih Toplic. S svojo četico je bil Veličko na obronkih Mrzlice in Gozdника. Spremljal me je kurir Cene, in ker sva bila mlada, sva griče in doline hitro premagovala. Spotoma sva se oglasila pri Fojtovih pod vrhom Mrzlice, ki so sodelovali z nami od vsega začetka. V gozdčku nad hišo je bil zgrajen prvi bunker zavske in savinjskih partizanov. Vmes je posegel izdajalec: gospodarja so v Starem piskru strahovito mučili, nato pa ustrelili. Zena in otroci so skoraj 40 mesecev romali iz taborišča v taborišče.

Ko sva zvedela vse nadrobnosti in se do sitedga najedla, sva krenila proti Gozdniku in še pred dnem bila v Veličkovi četi. Kljub rani uri so bili vsi na nogah. Veličko, komandirju čete, sem oddal pošto, on pa mi je zaupal načrte čete. Dopoldne je močno deževalo, zato smo precej časa prebili pod šotori. Veličko je menil, da zaradi slabega vremena Nemci ne bodo šarili po gozdovih. Na srečo je bila precej gosta megla, zato so bili kuharji zaradi dima brez skrbi.

Okoli tretje ure je tišino nenadoma pretgal stražarjev »Nemci!« Bliskovito smo bili na nogah, nad glavami so zasikale svinčenke. Nemci so se kot lisice prihluli v bližino taborišča. Po naključju je kuhar zaslišal pok suhe veje in zagledal švaba, ki je prvi ustrelil in s tem dal znak za napad. Tudi mi smo bliskovito udarili. Kotel je ostal poln, nihče ni pomislil na hrano, ko je Veličko ukazal: »Fantje, po drugi strani v najbližjo grapo in naprej v dolino!« Veličko me je med potjo spraševal po smeri. Kot domačin

sem poznal vsako skrivno stezico. Vedeli smo, da je nesmiselno spopasti se s tolikšno do zob oboroženo silo, zato smo se kar se da hitro umaknili. To so uganili tudi Nemci. Pognali so se za nami. Dobro so vedeli, da so nas presenetili.

Se istega dne smo izvedeli, da nas niso izdali ljudje, temveč dim iz taborišča. Nemci so ga namreč opazili in napadli kmeta Petrovca, da jim izda, kdo kuri v gozdu. Ta se je izmikal, češ: morda so drvarji, toda komandant je ukazal preiskati vsak grm. Razvrstili so se v strelce in se tako počasi pomikali proti taborišču. Le po naključju nas je rešila suha veja.

Veličko je bil izredno bister

Drago Kumer

Sestal se je aktiv predvojnih in medvojnih komunistov

Na pobudo občinskega komiteja ZKS Žalec so se sestali predvojni in medvojni komunisti in poleg stališč in sklepov 13. seje CK ZKJ obravnavali sedanje gospodarske razmere v občini. V razpravi so zlasti opozorili na težak socialni položaj borcev z nizkimi pokojninami in tistih, ki prejemajo priznavalnine.

»Vedno bolj se povečujejo socialne razlike, proti neopravičenemu bogatstvu pa smo neučinkoviti,« so menili in zahtevali, da temu problemu v bodoče posvetimo več pozornosti.

Dogovorili so se tudi, da se bodo odslej sestajali pogosteje.

jk

Nov odlok o priznavalninah udeležencem NOV

Potem, ko je občinska skupščina v začetku leta sprejela nekatera spremembe družbenega dogovora o priznavalninah udeležencem NOV, je na zadnji seji sprejela novi odlok, ki je usklajen z družbenim dogovorom.

Pravico do priznavalnine bodo odslej med drugimi imeli tudi žrtve fašističnega nasilja z najmanj 20-odstotno invalidnostjo, ki so brez lastnih dohodkov in so sedaj vezani na prejemke zakonca. Po novem se bodo pri ocenjevanju upravičenosti do priznavalnine upoštevali vsi prejemki, razen osebne in družinske invalidnine. Zaradi uskladitve z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se bo v bodoče

kot cenzus upoštevala najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo, kot jo bo določila Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja namesto sedanjega mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov. Občasna in enkratna priznavalnina bo po novem lahko znašala največ 150 odstotkov najnižje pokojnine. Pomoč za solanje otrok in oskrbovancev v domovih počitka pa bosta odslej radevali skupnosti socialnega skrbstva in zaposlovanja.

Čeprav dogovor uvaja nekatere nove kategorije upravičencev pa zaradi tega ne bodo potrebna bistveno višja sredstva.

jk

Pohod ob spomenikih NOB

Krajevni skupnosti Griže in Prebold, družbenopolitične organizacije obeh krajev, krajevni konferenci ZZZB in planinci pripravljajo 14. oktobra pohod ob spomenikih NOB. Pohodni koloni bosta krenili iz Griž in iz Prebolda, nakar se bosta združili pri osrednjem spomeniku v Matkah ter nato skupaj nadaljevali pot proti Likoviču pod Mrzlico, kjer bo osrednja prireditev.

Pohod in srečanje sta organizirana v spomin na 13. oktober 1944, ko je okupator z vseh strani napadel Zahom in Matke, takomenovano banditsko področje, ki je bilo več ali manj svobodno. Tu so delovala politična vodstva, gospodarska komisija, mimo pa je vodila tudi Jurčkovčeva linija v Zg. Savinjsko dolino. Zato udar posebnega protipartizanskega polka pod vodstvom polkovnika Egona von Treeca ni bil slučajen. Padle so žrtve, kar pa ni omajalo prebivalstva, da ne bi še bolj zavzeto podpiralo NOB.

Pohod bo med ostalim tudi priložnost za spomin na delovanje Šlandrove brigade na tem področju, zato organizator vabi borce, aktiviste, ki so med vojno delovali na tem področju, da se pohoda udeleže, da obude spomine na dni, ki ne bodo v naši zgodovini nikoli pozabljeni.

—fj

Španove mame ni več

Prve dni letošnjega septembra se je ustavilo srce Jožefa Ropas po domače Španove mame iz Črete. Pogrešali je ne bodo zgolj najbližji, marveč tudi številni planinci, ki so se na poti na Čreto pogosto ustavljali na njeni domačiji.

Življenjska pot Španove mame je bila trda. Še najtežja so bila leta med vojno. Čretljani so odprtih rok sprejemali borce za svobodo. Mnoge med njimi je zaradi tega stalo življenje, tako tudi moža Španove mame, ki so ga Nemci ustrelili v Mariboru 6. januarja 1942. Njo so zaprlj v celjski Stari pisker. Po dvomesečnem mučenju so jo zaradi malih otrok izpustili, s pogojem,

da ostane doma. Terenci so jo po vrnitvi obvestili, da jo namestitev Nemci odgnati v taborišče. S hčerka je odšla na Mozirske planine h Konječniku, kjer je bila tako dolgo, da so v domačem kraju na Čreti uredili bunker, kjer je z otrokoma pričakala konec vojne.

Zadnja leta življenja je s hčerko skrbela za kmetijo in vnuke. Živela je v tih sreči z grenkimi spomini. Z njeno smrtjo je Čreta izgubila najstarejšo pričjo težkih vojnih časov, Vranshanom in obiskovalcem Črete pa bo ostal lep spomin na dobro srce Španove mame.

F. I.

OAZA MIRU SREDI VOJNE VIHRE

Piše: Cveta Mikuš

Zgornja Savinjska dolina, ta skalnat biser Štajerske, je pred štiridesetimi leti postal oaza miru sredi svetovne vojne vihere, otoček, na katerem je plalo življenje svobodnih ljudi. Kot priprava na nekaj, kar je v resnici prišlo šele prihodnje pomlad.

Toda priprave na to oazo miru so bile dolgočasne, težavne, pa tudi boleče.

Štajerska je bila tedaj za okupatorja neprecenljiv vir človeške sile. Zaradi šibkosti narodno osvobodilne vojske, pomanjkanja večjih vojaških enot, pa tudi zaradi političnih razmer in okupatorjevega terorja, obstoječim partizanskim enotam in političnim organizacijam ni bilo mogoče uspešneje preprečevati rekrutacij slovenskih mladencev in mož v nemško vojsko. Okupatorji so do maja 1943 uspeli mobilizirati 17 000 slovenskih mladencev, načrtovali pa so mobilizacijo še 30 000 obveznikov.

Najvišji vojaški in politični organi narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem so poudarjali, da je na področju Štajerske

(IV. operativne cone) nujna izvedba mobilizacije za narodno osvobodilno vojsko, ki bo pripomogla tudi k razvoju enot NOV in PO Slovenije.

Z nalogo, da izvede čim širšo mobilizacijo, je bila poslana na Štajersko legendarna XIV. divizija. Ta enota naj bi bila „jedro za formiranje po večji mobilizaciji prave divizije na Štajerskem“. Z isto nalogo so na Štajersko prišli tudi številni vidni politični delavci za okrožne in okrajne politične forume.

Štab IV. operativne cone si je prizadeval, da bi svoje enote razmestil po vsem operativnem območju tako, da bi z njimi lahko načrtno mobiliziral na čim širšem območju. Te enote so pomembno vplivale na vstop novih borcev v NOV, na uspešne boje, zato so njihovi štabi morali načrtno kombinirati mobilizacije in vojaške akcije. Politični delavci KP in OF so morali poskrbeti za razširitev celic KPS in odborov OF ter si prizadevati, da bi te organizacije čimbolje delovale. Politično osveščanje prebivalstva

je moralo mobilizacijo močno olajšati.

Čeprav od julija 1943 zaradi številnih dezertacij nemška poveljstva svojih vojakov niso smela pošiljati na dopust na slovensko Štajersko — južno od Drave, se je število dezertarjev, nasilno mobiliziranih v nemško vojsko, nenehno večalo. Njihov vstop v NOV so sorodniki okupatorjem prikazovali kot nasilno mobiliziranje s strani NOV, kajti le tako so se lahko izmaknili nemškimi povračilnim ukrepom. Ti fantje so se kasneje izkazali kot odlični borci. Zaradi svoje vojaške izvežbanosti, poznavanja nemške vojaške taktike in orožja, so bili za NOV izredno dragoceni. Posebej so se izkazali tudi po borbenosti in vzdržljivosti v bojih. Predaje dejansko niso poznali, kajti v tem primeru od okupatorja niso smeli pričakovati milosti.

Da je bila na Štajerskem mobilizacija v teku in da je okupatorjem povzročala velikanske preglavice, potrjuje tudi poročilo komandanta policije in varnostne službe za Spodnjo Štajersko dne 14. aprila 1944:

„Nezmanjšani obseg nasilja banditov (partizanov) v znatni meri vpliva na razpoloženje na Sp. Štajerskem. Sabotaže, zaplembe živine in živeža se nadaljujejo. Vznemirljiv je zlasti velik porast prisilnih mobilizacij, ki so bile doslej le posamezne ugrabitve, zadnji čas pa so se široko razmahnile. Partizani vodijo kar po 50 prisilno mobiliziranih ljudi in novačijo vojaške obveznike ter nemške vojake na dopustih. Pohod XIV. divizije čez ozemlje celjskega okrožja je povzročil veliko gmotno škodo...“

Toda ta čas si je XIV. divizija po februarjski ofenzivi lizala številne rane. Zdesetkana, kakor je bila, si je morala nabrati novih borcev, pozdraviti ranjene, poskrbeti za sicer zdrave, a silno utrujene borce. Nato se je zopet pokazala v vsej svoji veličini. Ko je mobilizacija dobila poln razmah, so morali Nemci mobilizirance šteti že v tisočih.

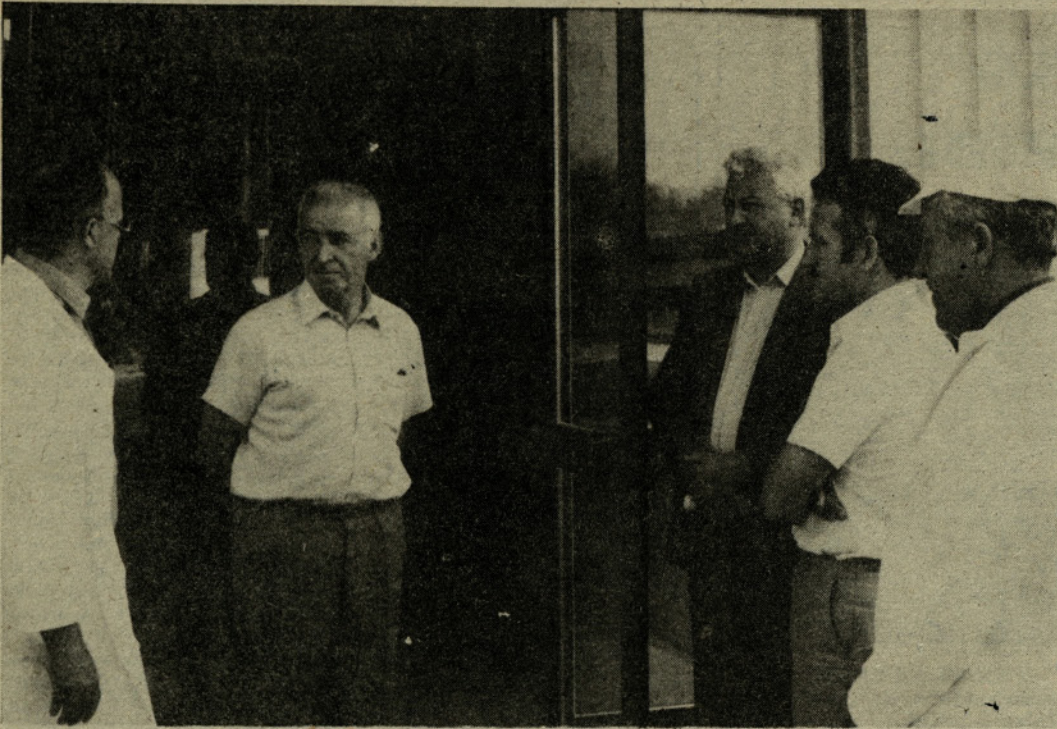
Štab IV. operativne cone je 1. septembra 1944 poročal, da so njegove enote mobilizirale aprila 722, maja 1456, junija 1851, julija pa 2574 mož ali skupaj 6603

IV. operativne cone, naj imajo kombinirane operacije z večjimi enotami na Štajerskem cilj „ustvariti za utrditev vojske in za pospeševanje mobilizacije nujno potrebne „otoke“ osvobojenega ozemlja, ki bodo služili kot potrebna baza za organizacijo vojske, za bolnišnice in v političnem in vojaškem pogledu za dviganje zaupanja civilnega prebivalstva v našo vojsko in našo oblast. Menil je, da bi tako najprej osvobodili območje Solčave proti Gornjemu gradu, Mozirju in Spodnji Savinjski dolini. Na tem območju bi morale enote IV. operativne cone izvajati akcije, s katerimi bi ustvarile pogoje za nadaljnje širjenje osvobojenega ozemlja, hkrati razvijala ljudsko oblast, okupatorjem pa povzročale velikansko gospodarsko škodo.

Ob tem priporočilu je glavni štab NOV Slovenije izrekel pohvalo štabu IV. operativne cone za dosedanje dosežke pri mobilizaciji in vojaških akcijah, ki so močno zaposlile sovražnika.

(se nadaljuje)

TO STRAN POSVEČAMO KMETIJSTVU

Priznanje delavcem mlekarne

V začetku meseca sta si regijsko mlekarstvo v Arji vasi ogledala član predsedstva CK ZKS Lojze Briški in predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo in prehrano Milan Knežević. Po ogledu mlekarne sta v razgovoru z vodstvom mlekarne in SOZD-a Hmezad izrekla delavcem priznanje za tako uspešno in nemoteno prestavitve proizvodnje iz stare mlekarne v novo. Izrazila sta tudi zadovoljstvo, da se je proizvodnja mleka tudi v letošnjem letu povečala, saj je tako zagotovljena že skoraj polna izkoriščenost kapacitet v eni izmeni. Posebej pa sta pohvalila nekatere stranske proizvode, še zlasti smetano.

jk

Brez koruze ne moremo pitati za izvoz

»Brez koruze ne moremo zrediti pitancev za izvoz. Na tujih tržiščih se otepajo pitancev, ki so jedli silažo. Kuruza je pri nas predraga, da bi si lahko privoščili tako hitro pitanje,« je povedal Zoran Žagar, gospodar kmetije v Dobriši vasi.

Zoran, žena Marija in naslednik Žagarjeve domačije kmetujejo na osmih hektarjih, dodatne štiri imajo v najemu. Na teh površinah imajo tri hektarje hmelja, na preostalih štirih koruzo, dober hektar pšenice. Na njihovih poljih pa imajo še krompir, peso in travo za siliranje. V hlevu imajo petinštrideset glav govedi, od tega imajo le štiri krave molznice, ostalo pa so pitanci.

Žagarjevi so tiste dni obirali hmelj. Marija si je dajala opravka v kuhinji in pri prašičih, ker težjih del zaradi bolezni ne more več opravljati. Zoran in Danijel sta si obiranje razdelila tako, da je gospodar cele dneve nakladal hmelj in ga vozil na obiralni stroj, Danijel pa ga je sušil. Od tretje ure zjutraj do polnoči sta bila zaposlena z obiranjem. Poleg tega pa sta imela dela pri pitancih več kot dovolj.

Utrujena sta že bila, ko sta sedla za mizo in mi govorila o kmetiji in

delu. Koliko hmelja bodo Žagarjevi pridelali, še nista vedela. Zoran je rekel:

»Kakšen bo pridelek, vedno odloči vreme maja in v začetku avgusta. Spomladi so zelo pomembni dnevi, kdaj ga obdeluješ in pri teh začetnih delih je treba najti pravi čas.«

Žagarjevi že vrsto let pridelajo kakovosten hmelj in povedo, da že petnajsto leto skoraj niso imeli drugorazrednega hmelja.

Zoran gospodarji že več kot petinštrideset let in v tem času je izkusil veliko trdega dela in tudi veselja, ki ga ni bilo malo, je bil pridelek dober. Pred letom 1948 je bil nekaj mesecev zaposlen v kemični tovarni v Celju. Končano ima srednjo kmetijsko šolo in pravi, da bi bilo mogoče celo bolje, če bi se bil takrat zaposlil na zadrugi. Včasih ga pošteno razjezi nepravilen odnos do kmeta in kmetijstva in

pravi:

»Zadruga, ki nam dobavlja pitance, bi bila lahko zadovoljna z nižjo maržo. Pri enem pitancu dobijo dvakratni zaslužek in kmetje pri tem nimamo nikoli zagotovljene cene. Pospeševalce pa nas obišče, ko sklepamo pogodbo in ko oddamo pitance iz hleva,« se je razhudil in dodal: »Sicer se pač moramo vsega navaditi.«

Zoran s ceno pitancev res ni zadovoljen in spomladi, ko so se širile govorice, da bodo zvišali ceno, je sklenil, da jih bo obdržal še nekaj časa v hlevu. Za daljše pitanje je zmanjkalo krmil in Zoran jih je moral dokupiti. Pri nakladanju pa si je zlomil hrbtnico in srečo je imel, da so ga sploh rešili.

»Od čakanja na boljše cene še danes nič ni,« pravi, »še vedno so iste cene kot takrat.«

Štiri krave, ki stojijo v hlevu, dajejo mleko le za vaščane Dobriše vasi. Gospodinja Marija je še dodala: »Če bi hoteli, da bi dale krave dovolj mleka, bi morale dvakrat toliko jesti kot pitanci. Drži, da krava pri gobcu molze.«

Žagarjevi bi lahko obdelali še več zemlje, kot je imajo. Kmetijo so že zdavnaj opremili s stroji, da bi tako zemljo še bolje izkoristili. Ni jim vseeno, da se je davek za zemljo v najemu tako povečal.

»Kljub temu vse, kar zraste na tej zemlji, prodamo zadrugi prav tako kot tisto, kar pridelamo na svoji zemlji. Obdavčiti bi morali tistega, ki mu zemlja spi, tako da bi vedel, zakaj plača,« je razmišljala Marija.

Šestindvajsetletni Danijel je ob razlagah in razmišljanjih staršev molčal, toliko izkušeni imata, da ni imel česa dodati. Že tretje leto je član izvršnega sveta občine in o tem delu je rekel: »Odkar se je oče ponesrečil, nisem bil na seji. Poleg vsega dela je zmanjkalo časa za sestanke izvršnega sveta, tako da sploh ne vem, o čem so v tem času razpravljali.«

Marjana M. Natek

Letos dober pridelek goldinga

V prvi polovici septembra so hmeljarji končali z obiranjem hmelja in so ga po prvih ocenah pridelali okoli 4200 ton. Od te količine so ga savinjski hmeljarji pridelali tri četrtine, četrtno pa hmeljarji drugih področij v Sloveniji. Celotni pridelek je tako skoraj za tisoč ton večji od lanskega, pa količini alfa smol pa je boljši za petnajst odstotkov. Količinsko in kakovostno je bil

najboljši savinjski golding, in tudi sorte, ki so jih obirali pred sušo zadnje dni avgusta. Slabši je bil tudi hmelj, ki je rasel na prodnatih tleh — od Letuša do Roj ob Savinji. Hmeljarji ob letošnji suši ponovno ugotavljajo, da se pridelki iz leta v leto preveč razlikujejo in bi morali urediti namakalne sisteme, predvsem na prodnatih zemljiščih. Svetovni pridelek hmelja je

letos za tri odstotke manjši od lanskega, pri nas pa je za slabo četrtno večji. Kljub manjši letini v ostalih hmeljarskih predelih si prizadevajo za kakovostne pridelke. Predvsem tiste količine, ki so namenjene za izvoz. Tako ga bodo letos izvozili 3200 ton iz pogodb v predprodaji in nekaj po tekočih cenah in s hmeljem iztržili 10 do 11 milijonov dolarjev.

—mn.

Priprave na jesensko setev

Na njivah v Savinjski dolini bodo letos zasejali nekaj nad petsto hektarjev s pšenico, ječmenom, soržico in drugimi krmilnimi rastlinami. Največji delež pri setvi pšenice bodo imeli to pot kmetje kooperanti, ki bodo s to kulturo zasejali nad dvesto hektarjev. V družbenem sektorju bodo pšenice posejali le na 130 hektarjih, kar je 80 hektarjev manj kot lani.

Štrideset hektarjev njiv bodo zasejali z ječmenom, ki ga bodo silirali za živinsko krmo in nato te površine ponovno zasejali s koruzo. Manj pšenice bodo posejali predvsem zaradi težav pri nabavi koruze iz drugih republik in ker nimajo možnosti, da bi pridelek pšenice zamenjali s koruzo, ki jo nujno potrebujejo za živinsko krmo.

Regres za semensko pšenico se je povečal od lanskih deset na dvajset dinarjev. Kljub temu se v Kmetijski zadrugi Savinjska dolina zavedajo, da bodo predvideno setev uspešno uresničili le, če se pogoji odkupa in zamenjave ne bodo spremenili, oziroma da bodo enaki kot letos.

—mn.

Pol ure s čebelarjem Jožetom Brinovcem

Kdor čebelari s srcem, se ne ustraši slabih letin

Jože Brinovec s Podvrha jih bo kmalu imel 80, a še vedno čebelari. Prve panje si je omislil že leta 1921, kar pomeni, da čebelari že polnih 63 let. Ko je bil mlajši, je imel tudi po 17 panjev, sedaj pa je obdržal le še dva.

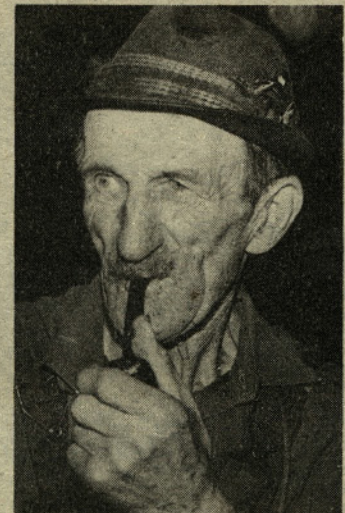
Mož se spominja dobrih in slabih letin, tudi takih, ko čebelje paše sploh ni bilo. Čebel pa zaradi tega ni opustil. Pravi, da čebele ne prinašajo bogatije, kar za tistega, ki čebelari s srcem, tudi ni najbolj pomembno. Jože meni, da ga čebele pomirjajo in spravijo v dobro voljo in to mu veliko pomeni.

Bila so krizna leta pred drugo svetovno vojno, ko je bilo treba prodati vsak kilogram medu, da je bil pri hiši denar za sol in druge drobnarije. Brinovec je tudi lovec, vendar divjadi ni veliko streljal. Pregarjal je le lisice, ki so odnašale piščance in druge pernate domače živali. Lani je kljub visokim letom še uplenil dve lisici in po tem bi sodili, da je ohranil dober pogled.

Čebelja paša v okolici Podvrha je bogata, v dobrih letinah čebele prinesejo veliko medu. Spomni se, da mu je leta 1928 osem panjev nabralo 350 kg medu.

Nekoč, ko še ni bilo traktorjev, je bilo treba vsako kmečko delo opraviti z voli, nemalokrat pa so ljudje pridelke znosili tudi v koših. Kljub obilici dela je Jože ujel toliko časa, da ni zanemaril čebel. Vsa leta je pomagal tudi mladim čebelarjem z izkušnjami, pa tudi s panji.

Ima sina, ki je sicer priden delavec, nima pa veselja s čebelami in tako pri Brinovcu kmalu ne bo več čebel. Mož skrbno hrani lepo zvezane letnike Čebelarja, glasila slovenskih čebelarjev. Bil je tudi soustanovitelj čebelarske zadruge v Ljubljani.

Jože Brinovec

»Še pred zadnjo vojno so kmetje sejali veliko ajde, ki je

dobro medila in so čebele v zgodnji jeseni nabrale veliko medu. Ajde žal ni več, čebelam je ostala le še gozdna in cvetlična paša.

Ko Brinovec dela v čebelnjaku, sploh nima zaščitne kape na glavi. Čebele ga poznajo in le malokdaj se zgodi, da ga katera piči. Nekoč je dal čebele, neki sosedi, ki se je odločila za čebelarjenje. Zensko pa so čebele tako opikale po zadnji plati, da je komaj premikala noge.

Brinovec pravi, da je med zdrava ljudska hrana, saj ima veliko zdravilnih lastnosti. Zdravi kašelj in druge bolezni, žal pa ga ljudje še vse premalo cenijo.

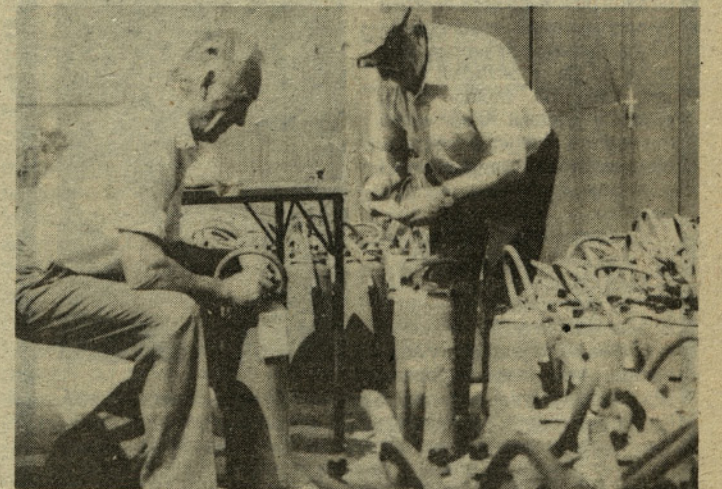
L. Trstenjak
Foto: L. Korber

Gasilni aparati za kmete kooperante

Občinska samoupravna skupnost za varstvo pred požarom je pred nedavnim v sodelovanju s Kmetijsko zadrugo Savinjska dolina priskrbela kmetom kooperantom dvesto gasilnih aparatov S9. Ti so bili še kako pomembni v času obiranja in sušenja

hmelja, pa tudi sicer bi bilo prav, da bi imelo kar največ kmetijskih proizvajalcev omenjene aparate. Kmetje, ki niso kooperanti, si v največji meri nabavljajo te aparate preko gasilskih društev sami, tokrat pa je šlo za organizirano dobavo.

V. Ck.

Edi Kovačič in Anton Vene pripravljata gasilne aparate.

Danijel in Zoran Žagar

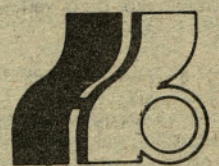
Hmezad

DO NOTRANJA TRGOVINA
TOZD MALOPRODAJA
ŽALEC tel.(063) 710-416KMETIJSKO TEHNIČNI PRODAJNI CENTER
NUDIMO VAM:

TRAKTORJE-ZETOR 50 in 70 KS, TORPEDO-DEUTZ 48 in 62 KS, UNIVERZAL 35 in 55 KS; silažne kombajne 54 — 80, enoredne koruzne kombajne EKO-3500, nakladalno silažne prikolice NSP-24/28, kabine za traktorje DEUTZ, UNIVERZAL, ZETOR in IMT, ličkalnike koruze LK-650, transporterje 8, 10, 12 m, stiskalnice 25 — 90 l., mlne za grozdje in koruzo.

ODPIRALNI ČAS: od 7. do 19. ure, v soboto do 13. ure.

blagovnica

hmezad.

Reportaže in zanimivosti iz naših krajev

Ko enkrat začneš, se težko posloviš od radioamaterizma

»Ko enkrat začneš, potem se težko posloviš od radioamaterizma!« — Tako pravijo fantje, pa tudi nekaj deklet je kdaj pa kdaj vmes, ki se zbirajo vsak tork zvečer v prostorih žalskega radiokluba.

DRUGI POSKUS JE BIL USPEŠEN

Slabih petnajst let je od tistega dne, ko je nekaj radioamaterjev iz Žalca in okoliških zaselkov prvič sedlo za radioamatersko postajo v prostorih takratnega kluba. Zanimanje mladih za to dejavnost je bilo namreč precejšnje, za ustanovitev radioamaterskega kluba pa so kazali zanimanje tudi na takratnem svetu za ljudsko obrambo. In tako se je začelo. Kupili so kratkovalovno postajo, organizirali so že prve tečaje, med drugim so poučevali tudi telegrafijo in upravljanje z aparaturami, nekateri člani pa so se udeležili že prvih tekmovanj.

Toda — v klubu so se pojavile težave okrog prostorov. Nerešene so ostajale tako dolgo, da so radioamaterji prenehali s svojim delom, tisti najbolj vztrajni pa so si poiskali radioklube po okoliških krajih.

Skoraj deset let je na področju klubskega delovanja radioamater-

jev vladalo mrtvilo. Želje in zanimanje mladih, poleg njih pa izkušnost in prav tako interes prejšnjih članov, je pripeljalo do ponovnega oživljanja radioamaterske dejavnosti v občini. Po dveh letih pa kaže, da je bil tokratni poskus uspešen, kar je posledica tudi kolikor toliko urejenih prostorov in rešenega financiranja radioamaterske dejavnosti.

MLADE ZANIMA ZLASTI »LOV NA LISICO«

Danes prihaja v klub okrog 40 radioamaterjev. Precej je med njimi mladih, k sodelovanju pa poskušajo pritegniti že osnovnošolce.

Ko nekdo postane član radiokluba, za kar imajo radioamaterji določena pravila; od tega, da je državljan Jugoslavije, da se ravna po sprejetih pravilih in da napiše pristopno izjavo, se lahko vključi v posamezne sekcije. Izbira lahko med konstruktorsko in operatersko sekcijo ali pa se ukvarja z radiogonometrijo oziroma z iskanjem skrite postaje s sprejemniki. Temu radio-

amaterji pravijo tudi lov na lisico, za kar je, po besedah članov kluba, zanimanje mladih zelo veliko. Prav na tem področju so na območnem tekmovanju mladincev žalski radioamaterji osvojili prvo mesto, dobro pa so se odrezali tudi na republiškem tekmovanju.

S posameznih področij si radioamaterji lahko pridobivajo tudi določeno izobrazbo, saj vsakdo izmed njih lahko opravlja izpite različnih kategorij.

Delo v žalskem klubu radioamaterjev je torej zaživelo, nekaj tajažav pa imajo v zadnjem času s kupovanjem opreme. Draga je, v glavnem vsa uvožena, kupujejo jo lahko le za devize.

PA NAČRTI?

V prihodnjih letih nameravajo žalski radioamaterji še bolj popularizirati radioamatersko dejavnost, ena najvažnejših nalog pa jim bo skrb za izobraževanje kadrov, zlasti konstruktorjev in operaterjev. Že to jesen nameravajo organizirati tečaj za operaterje in konstruktorje, hkrati pa načrtujejo tudi uvajanje osnov računalništva v klub radioamaterjev.

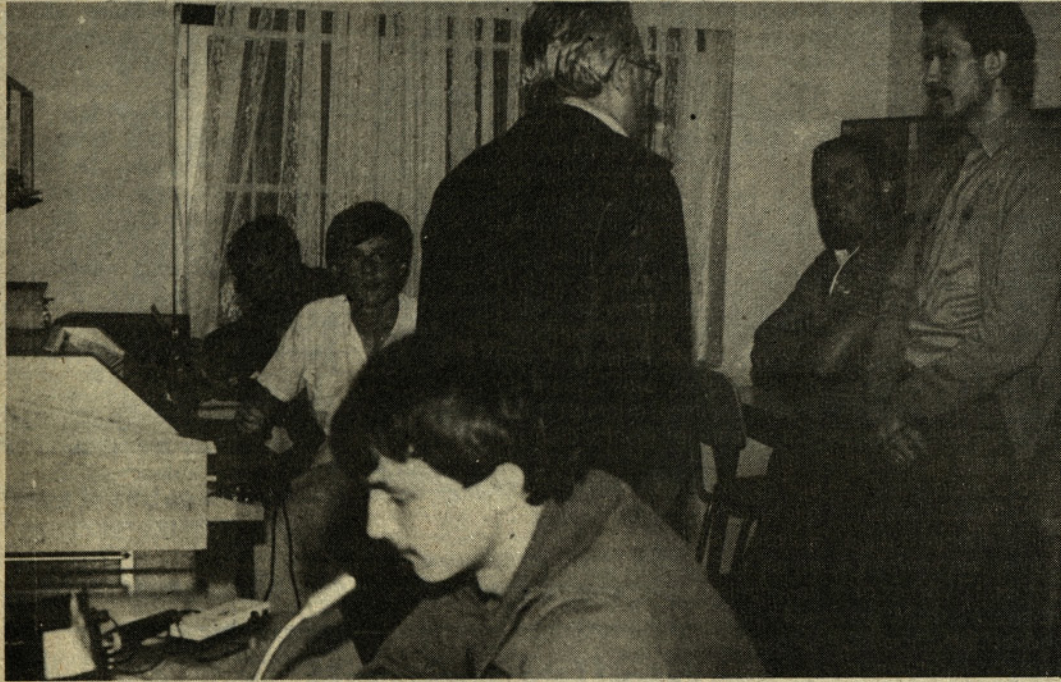
MIRAN KRAJŠEK, predsednik kluba radioamaterjev Žalec: »Mislim, da sodimo žalski radioamaterji med enega najbolj odprtih klubov na celjskem področju. Sodelujemo namreč prav na vseh akcijah in prireditvah, od mladinskih, kulturnih, športnih, pa v akcijah splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Poleg celotnega našega dela pa je po našem mnenju pomembno to, da v vrstah radioamaterjev vzgajamo kader, ki je potreben tudi v vrstah naše armade.«

Poleg razvijanja radioamaterizma čaka člane kluba v prihodnje tudi pogostejše sodelovanje na različnih tekmovanjih, kjer so se doslej

Med razgovorom z radioamaterji smo izbrskali tudi podatek, do kod seže njihov glas. Fantje pravijo, da se pogovarjajo v glavnem z vsemi evropskimi državami in da pri tem niti nimajo posebnih težav. Ob zelo ugodnih vremenskih razmerah, ponoči ali pa v zgodnjih jutranjih urah pa so že ujeli zvezo z Ameriko. In še zanimivost! Ko so pred dvema letoma pričeli z delom, so radioamaterji na svojih valovih ujeli govorno zvezo celo z daljnim Tokiom.

redkeje pojavljali. Vedo pa, da bodo uspehe dosegali le, če si bodo lahko priskrbeli sodobnejšo opremo.

Irena Jelen

Radioamaterji med delom

Krašovčev Miha:

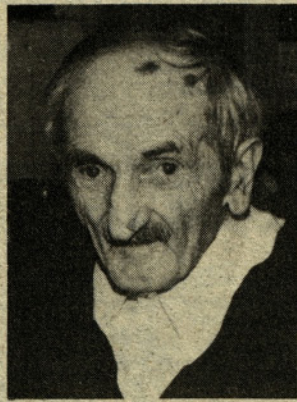
90-letnik

Vse do lanskega novembra je bil Miha poln življenjske energije in se ni ustrašil nobenega še tako težkega in zahtevnega dela, sedaj pa ga je prizadela bolezen, tako da večino dneva preživi v postelji. Kljub vsemu mu vedrina ni izginila z obraza. Med našim obiskom je prisedel v kuhinji in beseda je dala besedo.

Krašovčev Miha je zagledal luč sveta 14. avgusta 1894 v Matkah kot mlinarjev sin. Pri hiši je bilo pet bratov in sestra. Solske klopi je guli v Preboldu, vojaščina pa ga je zatekla v času prvega svetovnega spopada leta 1915. Kot vojak avstroogrške monarhije se je znašel v Nemčiji, kjer je vse do leta 1918 moral služiti monarhiji. Vrnil se je v rodni kraj, kjer se je spoznal s svojo izvoljenko Pavlo Zagožen in štiri leta po končani vojni že pristal v zakonskem stanu. Svoj dom sta si ustvarila na domačiji Hojnikovih, kjer se jima je rodilo 15 otrok. Za lačna usta je bilo kruha vedno premalo in pot za zaslužkom ga je pripeljala v rudnik Zabukovica, kasneje pa v Trbovlje. Pozneje je kmetoval doma na kmetiji. V času vojne vihere je bila Hojnikova domačija na široko odprta partizanskim borcem. Mihovo znanje nemščine in iznajdljivost sta pripomogli, da so srečno previhrali najtežja leta življenja. Pred 15 leti mu je umrla žena, vendar je ob sinu Mihi, hčerki Mici in snahi prebolel tudi to in pomagal gospodariti z veliko vnemo, kot da bi vedel, da bo tudi tu sčasoma postalo življenje lepše in lažje.

Ko smo ga pobarali, kaj jim pomeni cesta, je vzdihnil in dejal: »Največ«. S tem je povedal vse. Leta, ko so s koši morali hoditi v dolino, so mimo, sedaj lahko pripelje do hiše kakršenkoli avto. Temu se pravi sreča, napredek, lepše življenje. Hojnikov ata — Krašovčev Miha — pa ob svojih desetih še živih otrocih, 13 vnukih in vnučkinjah ter dveh pravnukinjah doživlja to z največjim veseljem. Srečno, Hojnikov ata, ob obletnici pa zopet na svidenje!

D. Naraglav

Najlepše je takrat, ko se nič ne zgodi

Šefu žalske železniške postaje, Slavku Siemeniku je bilo v službi najlepše takrat, ko se ni zgodilo nič tako pomembnega, da bi moral o tem še premlevati doma in mogoče celo oditi nazaj na delo. Delovno mesto rad zapusti, ko je prepričan, da je tisti dan minil brez problemov in ga nihče ne bo klical. Ne mara nepričakovanih dogodkov. Rad dela po ustaljenem ritmu železnice, ki se ga je navadil v sedemdesetih letih službovanja na »železni cesti«.

V prostorih šefa postaje ne prestanto brni telefon in Slavko je odgovarjal kratko, skoraj odrezano. Za njegovo strogostjo in uradnostjo pa se skriva obraz človeka, ki se rad veseli ko zapusti delovno mesto. Ob spominih na prva leta službovanja na železnici se mu oči zasmejejo, da izginejo vsakodnevne skrbi, ki jih ima kot šef postaje.

Kdo bi vedel, koliko lokomotiv je prižvižgalo in odropotalo naprej mimo žalske postaje v teh letih. Njihovi predirjivi piski so po vseh teh letih že običajna pesem. Ko je bil otrok, Slavko ni razmišljal o železnici, o poklicu strojevodje. Vlakov na nekdanjo konjiško železniško postajo ni hodil gledat, čeprav je otročad še pred leti to zelo rada počenjala. Železničar je postal po naključju in danes pravi, da je to lep poklic.

V letih po vojni nisem smel razmišljati, kaj bom postal.

Slavko Siemenik

Zagrabil sem za vsako delo. Tako sem na mladinski delovni akciji Samac—Sarajevo obiskoval tečaj za železničarje. Veste, takrat nismo niti normalno hodili za samokolnicami, kar tekali smo. Dvakrat sem bil udarnik, je ponosno povedal.

Krajši čas je delal v Celju, nato v Rogatcu, od leta 1956 pa dela na postaji v Žalcu. Obiskoval je tudi prometno šolo in sedaj je že skoraj poldrugo desetletje šef postaje.

»Dokler sem bil še mlad, je bila najlepše delo vlakovnega odpravnik. Vendar nikomur ne bi priporočal železnice, če za to nima pravega veselja,« pravi in se zopet zresni.

Od takrat, ko je Slavko začel na železnici in do dana-

Planinec in gobar od glave do pet

Moram reči, da je bilo tisto avgustovsko dopoldne prav prijetno. Tečen dež se je sicer ponujal, ko sem hitela proti Preboldu. Debele kaplje so se s čedalje večjo lhto zaganjale v šipe. A naposled si le sežemo v roke z Zvonetom Kupcem. Človekom, o katerem so mi povedali, da je človek narave, planinec in gobar od glave do pet.

Tudi moj prvi vtis je bil podoben. Delavnica, v kateri se ukvarja z avtoelektriko, je bila ovešena s plakati Triglava, Raduhe, pa švicarskih in himalajskih vrhov, v kotu pa škornji in gobarska palica.

»GOZD JE VČASIH KOT ZAPUŠČENO BOJIŠČE«

Cil možak je tale Zvone Kupec, prav zares. Prej majhen kot velik, a vseeno čvrst in vzravnah, kratko prstriženih sivih las in ust, ki se kaj rade razpno v vesel smeh. Ves obraz, le tu in tam prepreden s tankimi gubami, kljub temu da je za seboj že pustil Abrahama, pa obvladujejo živahne rjave oči.

Pravzaprav je bila prava redkost, da ga tisto jutro pot ni zanesla v bližnji gozd. »Malce je presušo,« se je takoj razgovoril. In med tem že obuval škornje, da smo jo lahko

Tako je bilo pred leti, danes pa nič več. »Malce so krivi tudi ljudje,« se je zamislil sogovornik. »Marsikdo ne pozna gob, pohodi jih in pomendra, pa če so strupene ali ne. In je modroval naprej: »Je pa že lepše pogledati naravo, če ni nič pomendranega. Včasih pa so naši gozdovi takšni, kot bi šla cela vojska mimo, pravo zapuščeno bojišče,« je še dodal, ob tem pa obujal spomin na enega izmed dogodkov: »Nekoč je nek lovec pred menoj pomendral in pohodil za celo košaro blagev. Mislim je, da so mušnice, v resnici pa je blagva ena najbolj okusnih gob. Pravzaprav,« je še opomnil sogovornik, »je zares strupenih le malo gob, nekatere je treba le prekuhati, pomešati med sabo. Ob tem pa nam je zaupal, da sam nabira okrog 20 različnih vrst gob.«

Deževalo je kot za stavo, ampak Zvonetu, zraven pa še našemu fotografu, tista vražja gobarska žilica ni dala miru. In ni mirovala vse dotlej, dokler med grmovjem na obronku gozda v Mariji Reki nista odkrila vsaj enega turka.

LE KDOR SPOŠTUJE NARAVO, V NJEJ TUDI UŽIVA

Sicer pa trinajst let Zvone ubira po okoliških strminah vsaj dvakrat do trikrat na teden. »Malo zaradi gobe,

Gobarska žilica mu tudi tokrat ni dala miru, dokler ni med prsti začutil vsaj enega turka. (foto: L. Korber)

mahnili proti Mariji Reki. V gozd, po gobe!

Med vožnjo je Zvone pripovedoval, kako se z gobarjenjem ukvarja že od otroštva dalje. »Ž mammo sva prevandrala vse gozdove in hribe okrog rodnih Matk, kasneje pa sem hodil sam,« je razložil. Tudi takrat, ko je okrog petdesetih let služboval v vojski; Zvone je namreč končal civilno pilotsko šolo v Rumi pa vojaško v Sarajevu ter služboval deset let v tehnični službi aviacije, je vedno rad skočil na okoliške vrhove ali pa v bližnji gozd. Če je le dobil nekaj dni dopusta.

Gobarstvo je področje, o katerem se Zvone hitro razgovori. O tem, kje rade rastejo gobe, kakšne so najboljše za kuho, pa o tem, da jih je bilo pred leti mnogo več kot pa dandanašnji. »Ja, spominjam se,« je začel pripovedovati, »da so ljudje 39. leta pustili hmelj, nabirali in sušili so gobe, ker so šle veliko bolje v prodajo kot pa hmelj.«

šnjih dni, se je na železnici veliko spremenilo. Delali so tudi po osemindeset let, brez dodatnega dinarja za nadure.

Težko si je predstavljati, kaj pomeni bedeti in delati toliko ur skupaj. Marsikomu bi glava že zdavnaj omahnila. Slavko je pojasnil, da je v njihovem poklicu splošen pojav, da se včasih malo »zakinka«.

»Zbudila me je pa že vsaka malenkost,« prizna in se nasmehne. Šef postaje dela samo osem ur in Slavko pravi, da mora delati praktično vse. »Sem računovodja, pravnik, tajnik in se bi lahko našteval,« je rekel in se zamislil, koliko bo moral tisti dan še narediti.

Nagajive poteze in nasmeh so se zopet skrile, ko je pripovedoval, da so imeli v Žalcu manjšo nesrečo.

»Trčila sta tovorna vlaka, ker so bile telefonske zveze prekinjene,« je rekel. Ni hotel veliko govoriti o teh stvareh, niso

malo zaradi kondicije,« je veselo pripomnil in že razpredal nov spomin; tokrat iz planinskih doživljajev: »Še kot fant sem za stavo šel iz Prebolda na Mrzlico, za pot tja in nazaj pa naj bi porabil dve uri. Prišel sem v eni uri in petinštridesetih minutah, za dokaz pa sem prinesel vedro, ki ga je nekdo drug imel na Mrzlici.«

Se je pripovedoval svoj sogovornik. Gladko in prepričljivo mu je tekla beseda, štrneta pripovedi se pravzaprav ni utrgala niti za hip. O planinskih poteh sva govorila, o njegovem delu markacista in člana gorske straže, o odnosu ljudi do planin, narave, do soljudi. Njegova pripoved, njegove besede pa so neprenehoma resnično izžarevale tisto, kar so mi o njem povedali drugi; da je človek narave, da je gobar in planinec od glave do pet. Da je človek, ki naravo spoštuje in zato v njej tudi uživa.

Irena Jelen

prijetne in raje se jih niti ne spominja.

Skrbi in jezo mu povzročata pomanjkanje vagonov. V zadnjih treh letih se je promet zelo povečal in razvozili bi lahko še več tovora, če ne bi bilo z vagoni tako kilavo. Potniški promet pa je ostal približno takšen kot pred leti, kajti Zalčani se še vedno raje vozijo z avtobusom.

Zopet se je sprostil, ko je povedal, da se bo kmalu upokojil. »Dovolj je bilo štirideset let dela. Mladi še morajo pokazati, kaj znajo. Poleg tega pa je vsega enkrat konec, tudi službe,« je razmišljal.

Dolgčas mu ne bo in pravi, da bo čebelaril, hodil v hribe, lovil ribe. Če se ga bo polotil dolgčas, bo obiskal postajno hišico, kjer je preživel večino delovnega časa. Mogoče bo sedel na klop in opazoval, kako vozijo vlaki. Za takšno opazovanje je imel doslej le malo časa.

Marjana M. Natek

PRED DVAJSETIMI LETI JE ŽALEC POSTAL MESTO

OTROŠKO VARSTVO IN KOMUNALA JIH NAJBOLJ PESTITA

*Mejnik zgodovinski: med množico mest slovenskih se Zalec zapiše!
Na marmorno ploščo kronist nam je zvest
pred osemnajst leti izklesal to vest,
da nikdar se več ne izbrše.*

Takole je pred dvema letoma zapisala Meta Rainerjeva o tistem septembrskem dnevu leta 1964-ega, ko je Zalec tudi na zunaj in formalno-pravno dobil naziv mesta.

Zalec, ki je pred dvema letoma slavil častitljivih osemsto let, tako letos ponovno praznuje. Dvajset let v primerjavi z osemstotimi je pravzaprav komajda omembe vrednih. Toda razvoj, ki ga je mesto doseglo v teh dvajsetih letih, pa je takšen, da velja sneti klobuk z glave. A hitro, malodane nezadržno vzpenjanje pušča za sabo tudi nekaj pomankljivosti.

katerih ima vsak svoje potrebe in želje. V novih stanovanjskih soseskah živijo ljudje iz najrazličnejših krajev; ljudje, ki se po mnenju predstavnikov krajevne skupnosti Zalec še niso vživeli v novo okolje. Posledice tega so očitne: dejavnost hišnih svetov in hišna samouprava nista takšni, kot bi bilo treba, na prireditvah in akcijah krajevne skupnosti, kamor sodi še Ložnica, sodeluje le peščica ljudi, doseljene prebivalce mesta pa ne zanimajo niti tako osnovne stvari kot so otroško varstvo, načrtovanje preskrbe, otroških igrišč... Zato ni čudno stališče predstavnikov krajevne skupnosti, da niso in tudi nikdar niso bili navdušeni nad blokovno gradnjo, čeprav so jim nekateri očitali, da hočejo vse bloke Zalčani zase. Dobro namreč vedo, da blokovna gradnja potegne za sabo tudi vrsto drugih stvari.

INVESTICIJE SO BILE IN BODO GLAVNA SKRBJ GOSPODARSTVA

Poleg hitre rasti prebivalstva daje mestu močan pečat hiter razvoj industrije in kmetijske dejavnosti. Tu so Hmezad s svojo dejavnostjo, Juteks, Feralit in Gradnja ter druge delovne organizacije. In kar je najvažnejše — gre za delovne organizacije, kjer se danes lahko pohvalijo z dobrimi rezultati, kar je v težavnejših gospodarskih razmerah še toliko pomembnejše. Poleg tega pa so to organizacije, ki so neprestano vlagale sredstva v širjenje in razvijanje svojih zmogljivosti, se usmerjale v izvoz — to pa bo njihova usmerjenost tudi v prihodnje.

Vzporedno z gospodarskimi dejavnostmi so v Zalcu razvijali tudi negospodarstvo. Tu ima vidno mesto tudi trgovina.

Že v preteklosti, ko je cvetela trgovina s hmeljem, je postal Zalec zbirališče hmeljskih trgovcev in prekupčevalcev ter njihovih pomagačev, ki so krojili usodo slovenskim hmeljarjem. Tudi danes ima mesto razvito specializirano trgovinsko mrežo, še zlasti pa v zadnjih nekaj letih ni zbledela vloga Zalca v hmeljski trgovini. Nasprotno. Okrepila se je do tolikšne stopnje, da je danes čutili njen glas na svetovnem hmeljskem trgu, njene niti pa so razpredene po vsem svetu.

Cedalje več glasov je v Zalcu tudi slišati za poživitev turizma v samem mestu. Nanje se odzi-

Zalec — mesto, kjer ne zametavajo starega...

vajo člani domačega turističnega društva, v prihodnje pa se bodo morali še bolj in sicer skupaj z vsemi zasebnimi in družbenimi gostinskimi obrati.

V mestu so v zadnjih letih narasle tudi številne in raznovrstne obrtne delavnice. Že nekdanje je trg imel močno razvito obrt, ki je vsopredno s trgovino dajala celotnemu naselju posebno gospodarsko in družbeno veljavnost. Razen nekaj zasebnih gostiln in bifejev je danes zastopana obrt v mestu s približno štiridesetimi strokami v preko sedemdesetih delavnicah. Obrtne usluge so namenjene prvenstveno domačemu mestnemu prebivalstvu, hkrati pa tudi širšemu mestnemu zaledju. Kljub razvejani obrtni dejavnosti pa Zalčani pogrešajo krojače in šivilje, mizarje ter popravilce gospodinjskih strojev.

V ŽALCU SPET DVOIZMENSKI POUK?

Napredek gospodarstva in pa število ljudi sta v Zalcu terjala tudi hitrejši razmah šolstva v zadnjih letih. Na tem področju, kakor tudi na mnogih drugih, je bilo veliko narejenega, zlasti s pomočjo samopri-
spevkov.

Danes obiskuje osnovni šoli Peter Šprajc-Jur in Ljuba Mikuš že preko 800 otrok. Kljub temu da so se učenci pred leti preselili v nove, večje prostore, pa jim v zadnjem času

vse bolj grozi ponovno uvajanje dvoizmenskega pouka. Prostorske zmogljivosti šole so namreč izkoriščene že do zadnjega kotička, zaradi česar na krajevni skupnosti resno razmišljajo tudi o popoldanskem pouku.

Se z resnejšimi težavami glede prostorov se v Zalcu srečujejo na področju otroškega varstva. Po besedah predsednika sveta krajevne skupnosti bi v Zalcu trenutno nujno potrebovali vsaj 100 prostih mest v vzgojno varstvenih enotah, želja in prošnja za sprejem najmlajših v varstvo pa je še več.

Kaže pa, da bodo težave na tem področju v prihodnje še večje. V Zalcu so namreč po besedah predstavnikov krajevne skupnosti načrtovali nakup prostorov za vrtec v enem izmed novozgrajenih blokov v novi soseski. Nekaj so jih sicer že odkupili, zmanjkalo pa je denarja za nakup prostorov, kjer bi uredili igralnice. Otroško varstvo bo v prihodnje torej eno izmed področij, kjer bodo morali še krepko poprijeti za delo, načrtovati in reševati težave. Le te so se zagostile do takšne stopnje, da v Zalcu razmišljajo o uvedbi krajevnega samopri-
spevka, kamor naj bi poleg vrtca vključili tudi mrliško vežo.

DELAVCE TESNEJE POVEZATI S KRAJEVNO SKUPNOSTJO

Čeprav se v Zalcu lahko upravičeno pohvalijo s dosežki na gospodarskem, družbenem, kulturnem in drugih področjih v zadnjih letih, zlasti po letu 1970, pa na krajevni skupnosti opazajo premajhno povezanost med delovnimi organizacijami in krajani. Določen korak so sicer dosegli pri povezovanju predstavnikov delovnih organizacij in krajevne skupnosti, vendar pa manjka tiste čvrste povezanosti in prepletenosti med vsemi delavci in pa krajani. Manjka tistega prepričanja in zavesti, da je delovna organizacija pravzaprav del krajevne skupnosti. »Prav na tem področju so druge krajevne skupnosti veliko na boljšem,« pravijo predstavniki žalske krajevne skupnosti. »Drugod so prav delovne organizacije nosilci razvoja, skupno sodelujejo na vseh prireditvah in akcijah, pri nas v Zalcu pa tega ni.«

Pa jim druge krajevne skupnosti niti ne verjamejo. Marsikje so namreč prepričani, da že samo dejstvo, da je Zalec hkrati tudi občinsko središče, razre-

šuje vse probleme in težave v mestu. Vendar to še zdaleč ni res, dolgo časa pa so stvari v Zalcu reševali brez prisotnosti krajevne skupnosti. Zato pa so v zadnjih letih toliko bolj zadovoljni in skupščine z delom članov izvršnega sveta, ki obravnavajo komunalne, urbanistične in druge probleme le skupaj s predstavniki krajevne skupnosti.

KOMUNALNE UREDITVE PONEKOD SPLOH NI

Problemov, ki jih morajo reševati skupno in kjer bi morali sodelovati tudi delavci delovnih organizacij, je precej, kajti veliko je še stvari, kjer jih čedalje žuli. Tu prednjačijo poleg otroškega varstva zlasti komunalno urejanje, telefonija in pa cestno omrežje znotraj mesta. V preteklih letih so v Zalcu opravili ogromno nalog na komunalnem področju. Posodobili so precej cestnih odsekov in ulic, uredili javno razsvetljavo in pridobili ter uredili nekaj novih ulic. V Zalcu so danes urejeni in osvetljeni prehodi za pešce, imajo avtobusna postajališča, na pokopališču so uredili vodovod ter do tja speljali asfaltirano peš pot.

Precej so se Zalčani trudili tudi za zeleno in urejeno okolje, za kar gre zahvala predvsem članom hortikulturnega društva.

So pa v mestu tudi precejšnji komunalni problemi. Največji je prav gotovo kanalizacija. Stara je, dotrajana in še zdaleč ne zadostuje potrebam hitro razvijajočega se mesta. V Zalcu imajo celo predele, kje kanalizacije pravzaprav sploh ni.

Podoben problem kot kanalizacija je vodovod. Trenutno sicer zaključujejo prvo fazo sanacije vodovoda, v kateri bo zgrajen rezervoar za 1000 m³ vode, druga in tretja faza pa bosta končani do leta 2010.

Še najbližje reševanju težav so Zalčani na področju telefonije. V mestu namreč končujejo prvo fazo gradnje avtomatske telefonske centrale s kapaciteto 1400 priključkov, ob zaključku druge faze pa bo celotna zmogljivost 3000 priključkov. Po dosedanjih osemstotih priključkih in stalno zasedeni centrali bo to prav gotovo velik uspeh.

OBVOZNIKA ŠE NI REŠILA PROMETNIH ZAGAT

Ena izmed največjih pridobitev v zadnjih letih v Zalcu je nedvomno tudi obvoznica. Kakor je široka in razgledna, pa ni rešila vseh prometnih zagat znotraj mesta. Še vedno ostaja problem, kako rešiti pred vozili staro mestno jedro, kako urediti dovoz okrog industrijskih kompleksov znotraj mesta. Marsikateri težava okrog tega izhaja, po besedah predsednika sveta krajevne skupnosti, iz pomanjkljivosti in slabo narejenih načrtov, ki ne predvidevajo ali pa preveč površno upoštevajo ter urejujejo dovoze, parkirišča; še manj pa upoštevajo kakšno razširitev gospodarskega kompleksa.

Ob vsem tem pa ostaja na področju prometa še pomanjkanje parkirišč, zlasti za tovorna vozila, manjka pa tudi kolesarskih stez.

V dvajsetih letih, odkar je Zalec zapisan kot mesto, je torej to središče Savinjske doline doseglo lepe in kar zavidljive uspehe. Vsekakor pa ostaja še dovolj problemov in težav, ki jih bo treba reševati v prihodnjih letih in desetletjih.

Irena Jelen

SAVINJSKA METROPOLA POSTANE MESTO

Pisalo se je leto 1964, ko so v Zalcu ugotavljali, da je dotedanji trg presejal najnižjo zahtevano mejo v številu prebivalstva, saj je že v prvih mesecih tistega leta štel 2.022 prebivalcev. To in pa zmanjševanje kmečkega prebivalstva, porast števila zaposlenih v dejavnostih, kot so industrija, gradbeništvo, trgovina, zdravstvo, prosveta in obrt, hkrati pa še vsesplošni gospodarski, politični in kulturni razcvet, so pripeljali do tega, da so poslanci republiške skupščine 29. septembra 1964 proglasili Zalec za mesto. Takrat je nekdo zapisal, da je Zalec »od vseh nekdanjih trgov v celjski kotlini, razen Celja, najbolj razvil značilnosti pravega mesta, zato zasluži, da mu tudi na zunaj in formalno pravno priznajo značaj ter naslov mesta.«

Metropola savinjskega in slovenskega hmeljarstva je tako postala ena najmlajših slovenskih urbanih naselij, kar pa ne pomeni, da je med najmlajšimi tudi po svojem rojstvu. Nasprotno. Začetki žalske naselbine segajo globoko nazaj, v stoletja srednjega veka. Že leta 1265 je bilo naselje povzdignjeno v trg, po zapiskih nekaterih piscev pa je Zalec prvo naselje v Savinjski dolini, ki so mu bile podeljene tržne pravice in dolžnosti.

Dolga je njegova zgodovina in mnogo so doživeli njegovi prebivalci: od spopada med vojsko celjskega grofa Ulrika II. in vojaki nemškega cesarja Friderika IV. 1452. do neenakega boja domačinov z razbesnelimi hordami turških vojska. Doživel je trg tudi nemirna leta 17. stoletja, ki so rodila kmečke

upore, v 19. stoletju pa je dajal pečat današnjemu mestu in njegovim prebivalcem žalski tabor, ki je proglašal Zedinjeno Slovenijo. In še ena stvar je odtisnila pečat današnjemu Zalcu. Pečat, ki je še danes tako trden, da je pravzaprav že kar sinonim za ime kraja. To je hmelj, pečat, ki trdno velja še danes.

PO RASTI PREBIVALSTVA DRUGI V SLOVENIJI

Trg, nekdanj obdan z vitkimi hmeljevskami, je danes izpodrinilo mesto, obdano s hmeljišči, kjer kar mrgoli betonskih stebrov z najlonskimi nitkami. Vanj so se v zadnjih dveh desetletjih zivali ljudje iz različnih krajev, iz različnih sredin, ljudje z najrazličnejšimi navadami in običaji. Od leta 61 do 81 se je število žalskega prebivalstva povečalo kar za 154 odstotkov, medtem ko se je na območju celotne občine povečalo le za slabih 19 odstotkov. Ali drugače: v zadnjih dvajsetih letih se je prebivalstvo celotne občine povečalo za 5875 ljudi, v Zalcu pa kar za 2629. Prazna in suhoparna je ponavadi govorica števil, a najvernejši dokaz, da je v zadnjih letih skoraj polovico celotnega občinskega prirastka prebivalstva odpadlo na račun mesta.

Danes šteje mesto okrog 4500 ljudi, celotna krajevna skupnost jih šteje preko 5000, po intenzivnosti rasti prebivalstva pa je dosegel Zalec kar drugo mesto v Sloveniji. Pred njimi so le Velenjčani.

Kakor ima vsak razvoj svojo dobro plat, tako ima tudi drugo, slabšo polovico. Tudi pri rasti prebivalstva. V samem Zalcu je stalno doseljevanje povzročilo pravo mešanico ljudi. Ljudi, od

... ki pa hkrati ni gluho za klice današnjega časa

(Foto L. Korber)

Pionirski kotiček

Konec vsega lepega . . .

Eh, pa so se iztekale težko pričakovane počitnice, dnevi, o katerih sanjariš sredi zime s knjigo v roki, dnevi, ki nekaterim ostanejo za vedno v spominu kot najlepši, a drugim zgolj kot izkušnja ali boleč spomin. Da, moje letošnje počitnice so se bistveno razlikovale od prejšnjih, saj so bile zelo pestre.

Najprej sem bila v Dolenjskih Toplicah, kjer sem pod platnenimi strehami preživela štirinajst dni. In veliko sem odnesla s tega tabora Sutjeska 84, predvsem, kako izgleda samoupravljanje v resnici, ne pa tako kot sem ga okušala v šoli ali na papirju. Iz teh dni so ostala mnoga prijateljstva, redno si dopisujem z Nikolino in Jovano, z drugimi le občasno . . .

Potem smo odšli na morje v Maredo. Tam je bilo še lepše, kajti ko plavaš sredi modre gmote, ko se sliši le rahlo šumenje vode, ko si sam s skrivnostmi, takrat je občutek enkratni. Ali pa, ko sediš na razjedeni skali, ko daleč nekje plove jadrnica . . . Tu sem spoznala Aleksandro, doma iz Avstrije. Čeprav se učim nemški jezik šele četrto leto, znanje le ni bilo tako borno. Žal so dnevi minili, kot bi trenil, in kaj kmalu smo morali domov, v Savinjsko dolino — med zelenje. V Preboldu me je čakalo prijetno presenečenje, saj sta me teta in stara mama povabila s seboj v Izolo. Tu se kar nisem in nisem mogla nagledati zasebnih italijanskih TV postaj, ki imajo izvrsten program. Vse prehitro sem bila nazaj med zelenjem, med hmeljem, ki je naznanjal, da se počasi bliža jesen in z njo začetek zadnjega šolskega leta v osnovni šoli. In takrat sem si dejala: »Konec je vsega lepega, čaka me leto trdega dela, letošnje poletje pa bo lep spomin, brez grenkega priokusa.«

Petra Dežnikar,
COŠ Prebold

SKORAJ BI SE BILA OBESILA

Kot že več let, smo se tudi letos opravili na počitnice v avtokamp Stojto pri Puli. Kmalu po prihodu sem se sprijateljila z dekletom iz sosednje prikolice. Nekega dne sem z njo in njenimi starši odšla na obisk k znanecem v Medulin. Dolgo smo jih iskali in hodili po kampu.

S prijateljico sva v eni izmed prikolic zagledali prav srčkanega psička. Okno je bilo odprto, zato sva ga začeli klicati, ker pa se je zbal za gospodarja, ki je spal, je začel lajati. Midve pa sva se smejali in stekli proč. Med tekom sem se ozirala, zato nisem videla vrvi za obešanje perila, ampak sem naletela nanjo. Vrglo me je v zrak in začutila sem pekočo bolečino na vratu, zelo pa me je bolela tudi zadnjica. Suzana mi je pomagala vstati ter me podpirala do obale, kjer mi je sčistila rano z morskovo vodo. Moje rane so se ustrašili tudi njeni starši. Tako sem se potem lahko le počasi sprehajala po kampu, saj me je vrat zelo pekel in rez se mi je kar počasi poznel. Ko sem se vrnila k staršem, so se tudi ti ustrašili in me spraševali, kaj se je zgodilo, nato pa, ko sem jim povedala, rekli: »Kar se pri noriji zgodi, se vse potpi!« Zato sem tudi potrpehla in se v bližnjih dneh veselila kopanja.

Mateja Bračko,
OŠ Peter Šprajc-Jur
Zalec

PIONIRSKÉ PRIREDITVE V OKTOBRU

4. oktober — občinski krosi v Preboldu

6. oktober — občinska prireditev ob TEDNU OTROKA v Zalcu

19. oktober — občinsko tekmovanje KAJ VEŠ O PROMETU? v Šempetru

20. oktober — republiški krosi v Litiji

22. do 30. oktober — rokometno prvenstvo SSD

24. oktober — občinsko proslava ob dnevu OZN

27. oktober — tekmovanja s področja SLO in DSZ

RUBRIKA MLADIH

OD PUŠKE DO MITRALJEZA

Stara osnovna šola pod Partizanskim vrhom nad Trbovljami že nekaj let služi Trboveljčanom za vojaško usposabljanje mladih, ki ne obiskujejo srednjih šol usmerjenega izobraževanja. Letos so se mladim Trboveljčanom pridružili tudi mladi iz naše občine, v čemer je tudi nekaj simbolike, ki sega v čas predvojnega revolucionarnega delavskega gibanja in NOB. Mladi iz obeh občin so si v šestnajstdnevem usposabljanju nabrali precej znanja in s svojimi 16, 17 leti postali že pravi vojaki. Pomembno pa je tudi to, da so se spoznali in navezali prijateljske stike ter tako prispevali svoj delež k zblizovanju obeh občin, ki ju ločuje Mrzlica s svojimi sosednjimi hribi, zblizuje pa tradicionalna navezanost revirskega knapa in savinjskega kmeta, delavca.

Med našim obiskom so bili mladi zaposleni s čiščenjem orožja. Za njimi je bila težka noč. Ob začetku novega dne, nekaj minut čez 12. uro ponoči, so imeli »uzbuno« in dolg pohod po gozdnatih pobočjih vse tja do Cebin. Na očeh se jim je poznalo, da jim manjka spanca, kljub vsemu pa so potem, ko so očistili orožje, z zanimanjem prisluhnili predavanju o pomenu družbenih organizacij in društev in možnostih interesnega delovanja v njih. Mladim so se predstavili preboldski jamarji z zanimivim pred-

vanjem o jamarstvu ter jim prikazali več kot 200 diapozitivov iz odprave v Kolumbijo. Ta čas pa smo tudi izkoristili, da smo z nekaterimi udeleženci usposabljanja pokramljali in jih povprašali o njihovem delu in življenju v času pouka obrambe in zaščite.

JERICA ZUPAN iz Marija Reke: »Moram reči, da mi je tu kar všeč. Včasih je sicer precej naporno, a vendar se da z dobro voljo premagati. V začetku nam je nekoliko delala preglavice vojaška disciplina, sedaj pa smo je vsi že navajeni. V tem času sem se naučila ravnati z orožjem, se seznanila z vojaško taktiko in osvojila še vrsto drugih znanj iz obrambe in zaščite. Domov odhajam zadovoljna in bogatejša za prenekatera spoznanja.«

VOJKO VERDEL iz Galicije: »Če bo tako v vojski, potem ne bo težko odslužiti tistih nekaj mesecev. Tu smo kot velika družina. Disciplina je kar ostra, vendar, kar se mora, ni težko. Tu nam dolgočas ne more biti. Program je natrpan do potankosti. Kadar nimamo vojaškega urjenja, se ukvarjamo s športom, kulturo in z drugimi oblikami interesnega delovanja. Vsi smo se veliko naučili in vojaško življenje nam ni več velika uganka. Mislim, da je prav, da imamo mladi možnost, da se usposabljam tudi na tem področju.«

MARTIN ŠKOFLEK s Prelske: »Zaposlen sem v Gorenju. Moram reči, da sem z veseljem pričakoval to usposabljanje. Čeprav je bilo kar težko, svojega veselja nisem obžaloval, saj sem se precej naučil. Naučili smo se vseh vojaških pravil, taktike in se praktično preizkusili v strelskih veščinah. Opravljali smo stražarsko službo, bili razvodniki straže in stražarji, pomočniki komandirjev in opravljali še vrsto drugih dolžnosti.«

ROBI MLINAR-STAREŠINA: »Skrbim za pristočasne aktivnosti in sem pomočnik komandanta za idejnopolično delo. Moja naloga je, da mladi v prostem času niso prepuščeni sami sebi, ampak da se aktivno vključijo v vse možne oblike interesnega delovanja. Ustanovili smo mladinsko organizacijo, katere delo poteka po komisijah. Imamo komisijo za šport, za kulturo in informiranje; v okviru teh komisij pa je potekalo dokaj pestro delo. Glede vojaškega urjenja lahko rečem, da so udeleženci tega usposabljanja osvojili predviden program, vendar bi dodal, da je bilo premalo časa. Nikakor ne bi smeli več krajšati oblike usposabljanja. Iz 24 dni smo prišli na 18 in sedaj čelo na 16. Zato je bil program resnično prenatrpan . . .«

D. Naraglav

Martin Škoflek Robi Mlinar Vojko Verdel Jerica Zupan

10 — let SOZD AGROS Šempeter v Savinjski dolini

- 8 tovarn kmetijskih strojev
- 106 vrst kmetijskih strojev, ki mehanizirano opravijo vsa dela od setve do žetve
- letno proizvodnjo 100 tisoč kosov v vrednosti 14,5 milijard din
- izvoz 15 % proizvodnje v vrednosti 18 milijonov
- 4000 delavcev, od tega preko 300 visoko strokovno usposobljenih

To je potencial, ki je zrastel v desetletju uspešnega povezovanja slovenske industrije kmetijske mehanizacije v SOZD Agros.

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI • IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI • IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

BRASLOVČE

S poti po Dobrovrljah

V dolini se je rojevalo še sitno in turobno zgodnje-sensko jutro, ko so se nad obronki dobroveljskih hribov sončni žarki že zdavnaj pozdravili s hladno jutranjo roso. Domačije, zabrazdane v strme bregove, pa kljub zgodnjim jutranjim uram niso bile videti dremave. Tu in tam si je gospodar dajal opravka z živino, drugi jo je z motiko na rami ubiral proti bližnjemu kosu njive, spet tretji se je namenil, da odnese mleko v bližnjo zbiralnico. Tisto, za katero skrbi domačinka Anica Janžovnik.

Anico in domačine smo zmotili ravno proti koncu prevzemanja mleka. Tja, čisto pod vrh dobroveljskih hribov, v prostore novega doma, ga prinašajo. »Po 450 l mleka prevzamem vsako jutro, imeli pa smo ga tudi že čez 500 l,« je najprej

je zato še toliko lepši. Pa ne le na dom. Tudi svet tam naokrog, v tej zibelki štajerskega partizanstva, je tak, da zaigra srce še tako zahtevnemu in lepote vajenemu popotniku ali pa čisto slučajnemu obiskovalcu, ki ga nova makadamska cesta privede tja gor.

Za začetek je tekla beseda še kar o mlekarji, o mleku, o tem, kako so zadovoljni ljudje, ki ga prinašajo.

»Mleko prevzamam enkrat na dan, trenutno pa je 16 tistih domačinov, ki ga oddajajo. Največja količina, ki jo prinese posameznik, je okrog 90 litrov. Pač: enkrat je več, drugič manj,« je pribila. In še dodala, da se domačini pogostokrat jezijo zaradi neurejenih cen, marsikdaj pa tudi zaradi kvalitete tolišče, kakršno jim odmerjajo oziroma določajo.

V domu, ki so ga pred leti zgradili v spomin na dni vojne vihre in za

znaša mesečno le okrog 70.000 din,« je razložila. In še dodala, da od tega pač ni mogoče kaj prida zaslužiti.

Tudi s ponudbo v bifeju ni nič boljše, letošnji obisk pa je bil, čeprav je dom odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, po Aničinih besedah slabši kot prejšnja leta. »Malo nam je nagajalo vreme, malo cene bencina, domačinov pa je tudi bolj malo,« je povedala. In nadaljevala: »Obljubljajo nam, da bo dom vključen v Savinjsko planinsko pot, da bodo tu organizirali šolo v naravi, pa dostej iz vsega tega še ni bilo nič. Mislim pa, da bi takšne stvari precej povečale obisk našega doma,« je zaključila sogovornica.

Poleg šole v naravi in vključitve v Savinjsko planinsko pot naj bi na Dobrovrlje pritegnili tudi smučarje. Osnovna šola Braslovče namreč tamkaj gradi vlečnico. Le-ta pa naj

ŽALEC

Novi prostori

Hortikulturno in turistično društvo v Žalcu bosta tokrat prvič dobili svojo streho nad glavo in sicer v mestnem parku, čeprav turistično društvo prav letos slavi 90-letnico delovanja. Dolgoletna želja se jim bo tako končno uresničila, sicer pa sta si društvi to tudi zaslužili. Sedaj bosta imeli boljše pogoje za delo, društvi pa bosta svojo dejavnost še razširili.

Na svečanosti, ki bo 29. septembra ob 10. uri v mestnem parku, bodo razvili tudi prapor turističnega društva in hkrati obeležili tudi 20-letnico mesta Žalca.

Na Ložnici obnavljajo gasilski dom

Člani Gasilskega društva Ložnica so vrsto let imeli težave zaradi majhnih in utesenjenih prostorov v tamkajšnjem gasilskem domu. Letos so se odločili temu narediti konec in na mestu prejšnjega doma že raste obnovljen, za več kot polovico večji gasilski dom. V njem bodo imeli člani, poleg njih pa tudi mladi in ostali krajanji, manjšo društveno sobo, garažo, večjo dvorano in kuhinjo, pa prostor za orodje oziroma terensko vozilo.

Po dosedanjih izračunih bodo za obnavljanje doma ložniški gasilci potrebovali 1.940.000 din. Potreben denar so člani društva zbrali s pomočjo krajevne skupnosti Žalec, občinske gasilske zveze in Hmezadove delovne organizacije Kmetijstvo, z darovanjem lesa in udarniškim delom pa bodo svoj delež prispevali tudi krajanji sami.

Novo prostoro bodo predvidoma končali prihodnje leto, ko bodo člani tamkajšnjega gasilskega društva praznovali 65-letnico svojega delovanja. Irena Jelen

Drevesa umirajo molče

V parku vzdolž Kardeljeve ulice je več brez. Park je sicer dobro vzdrževan, žal pa vzdrževalci za zatiranje plevela uporabljajo herbicide, s čimer so prekinili rast trem brezam. Delo je tako res najhitreje opravljeno, škoda na drevu pa je precejšnja, saj bo preteklo nekaj let, da bodo nova drevesa zapolnila praznino. Vzdrževalci bi se zatorej morali bolj zavedati starega reka: Lahko je podirati, zelo težko pa je graditi... Srečo Meh

POLZELA

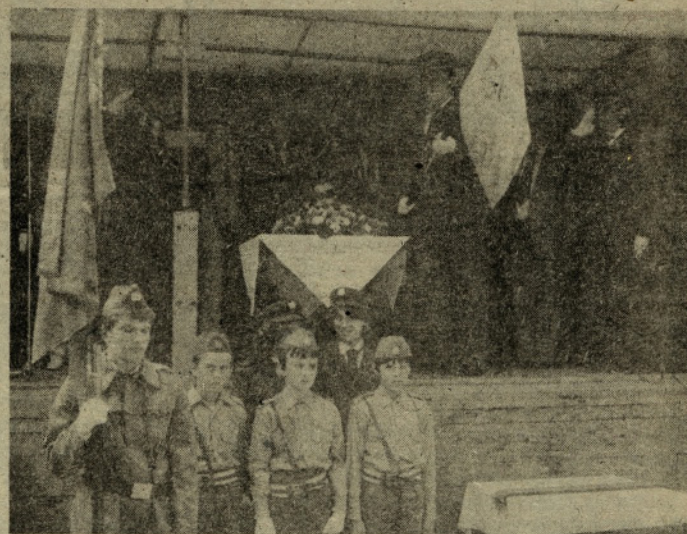
Pobratenje s Parunovcem

V spomin na množično streljanje talcev v Mariboru, 2. oktobra 1942, bodo te dni v krajevni skupnosti Polzela praznovali svoj praznik. Med tednom se bodo zvrstile številne športne prireditve, pripravili bodo turnir v malem nogometu, 24 ur odbojke, zanimiv bo tudi nočni tek. V likovnem salonu Komenda bodo pripravili razstavo. Praznovanje pa bodo zaključili s svečano sejo skupščine KS in družbenopolitičnih organizacij, na kateri bodo podpisali listino pobratenja s krajevno skupnostjo Parunovac iz občine Kruševac. jk

VRANSKO

Nova cesta

V času praznovanja krajevnega paznika na Vranskem, ki je posvečen spominu na prvo frontalno bitko na Čreti, se je v kraju zvrstila vrsta prireditev. Že v začetku praznovanja so pripravili srečanje ostarelih občanov, temu je sledilo meddruštveno tekmovanje lovskih družin katerega so se udeležile tudi pobratene družine iz Bohinja in Bilčovsa, potekalo pa je pri lovski koči Orehovec. V sklop prireditev je sodila tudi velika kmečka tombola. Športniki so pripravili nogometni in šahovski turnir, v Domu kulture pa so se na svojem večeru predstavili pevci, člani šolskega kulturnega društva in Tone Kozlevčar iz Ljubljane s svojo skupino. Na svečani seji skupščine krajevne skupnosti, ki je potekala v gasilskem domu v Prekopi, so najzaslužnejšim krajanom, društvom in organizacijam združenega dela podelili plakete in priznanja krajevne skupnosti. O zaključku praznovanja pa je Marija Slapnik iz Vologe prerezala trak na več kot dva kilometra dolgem novem odseku ceste Prapreče - Kale - Vologa. V. Ck

PETROVČE

Pionirji razvili svoj prapor

Člani gasilskega društva Levce so v začetku septembra praznovali 75-letnico svojega delovanja. Na kraji slovesnosti, ki so se je udeležili tudi člani okoliških gasilskih društev, predstavniki občinske konference Socialistične zveze in pokrovitelja - delovne organizacije Zarja, pa predstavniki Občinske gasilske zveze ter krajevne skupnosti, je o dosedanjem delu in

načrtih v prihodnje govoril predsednik društva Jože Kuder. Zatem so v Levcu razvili svoj društveni prapor najmlajši člani tamkajšnjega društva. Razvil ga je predsednik komisije za delo z mladimi pri Občinski gasilski zvezi Branko Verk in ga nato predal v varstvo najmlajšim.

TABOR

Martin Marko - 80-letnik

Sončna septembrska nedelja je bila, takšna, na kakršno si marsikdo želi da bi brezskrbno gledal v oblake, ki so se podili po nebu kot neumne misli. Praznična in zato še lepša je bila za Martina Marka iz Tabora, ki je praznoval osemdeseti rojstni dan. Vzravnano, mogoče celo ponosno, je sedel za domačo mizo, ko sem ga obiskala. Pri njem pa so že bili sinovi in vnuki, ki so mu prišli voščiti za visoki jubilej.

Oči so se mu veselo svetlikale, ko sem ga spraševala, kako je bilo takt, ko je bil mlad in kako je sedaj. O rani mladosti, ki jo je preživel v Črnem vrhu nad Taborom, ni veliko govoril. Tako daleč je že in tako nepomembna, da so se spomini nanjo razblinili kot jutranja megla.

»Veste, ko sem bil mlad, sem se hodil potepat na Vologo nad Vranskim,« je rekel Martin skrivnostno. Videl je, da ga nisem popolnoma razumela, zato me je hudomušno pogledal in odkril skrivnost. »Ja, k dekletu sem hodil, peš, s kolesom, ob vsakem vremenu.«

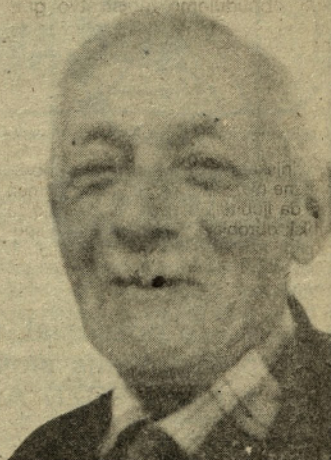
Govori počasi in spomini se ne prestano vrtijo okrog njegovega dekleta Anice, ki mu je bila kasneje žena. Vprašanja, ki sem jih zastavljala, so bila kot bob ob steno. Martin mi je pripovedoval tisto, kar je sam hotel, in kar se mu je v osemdesetih letih najbolj vtisnilo v spomin.

V stari Jugoslaviji je bil občinski sluga. Ko se je poročil, je vsak dan pešalil z Vologe do Vranskega in nato s kolesom do Tabora. Ni mu bilo hudo, pa še delo je imel dobro. Pri tem dodaja, da je bilo takt, ko je bil župan hmeljski trgovec Cukača, najlepše. Še za bokal vina je dal in za pod zob so tudi dobili. Tri leta pred vojno sta z Anico odprla gostilno na Vologi. Martin je rekel: »Vse smo imeli, pijačo in jestvine. Toliko denarja sem imel, da sem razmišljal, da bi postavila hotel.«

Ob teh spominih se je nekoliko odpočil. Vstal je in si obrisal potno čelo in si počasi prižgal cigareto. Kot človek, ki se pripravlja, da bo povedal kaj zelo pomembnega.

Spomini na drugo svetovno vojno so se mu živo vklesali v spomin. Zopet je delal na tamkajšnji občini in Nemci so bili prepričani, da jim bo veliko prinesel pod nos o ljudeh iz Tabora. Prebrisani Martin pa je že taktat sodeloval z Osvobodilno fronto.

»Večje sem nastavljal partizanom, da bi jih s tem opozoril na nevarnost,« je pripovedoval.

Martin Marko

»Ustreliti so jo hoteli v Mariboru. Taktat sem hodil od človeka do človeka, ki bi mi lahko pomagal.

Nekaj ur pred streljanjem sem izprosil, da je niso ustrelili. Poslali pa so jo v Grostenbach, kjer je delala kot dekla pri kravah,« je rekel. Martin ni imel miru, da bi jo čakal do konca vojne. Zopet je hodil od vrat do vrat, da so jo izpustili. Ni mogel dočakati, da se je vrnila in kar sam se odpravil ponjo.

»Ko sem prišel, je molzla krave, in ko me je zagledala, je polila vse mleko,« se na koncu nasmeji skozi že solzne oči.

Po vojni je bil prvi predsednik krajevnega odbora v Taboru. Dve leti je opravljal to delo v nič kaj prijetnih časih, saj pravi: »Najbolj me je peklila obvezna oddaja. Pomagal sem ljudem, če sem lahko.

Taktat, ko je kdo posebno sitnaril, sem jih »gnal« v Loke ali Črni vrh.

Tamkajšnji ljudje so nabrili in dali so jim pijačo, da brez mene še v dolino ne bi znali,« se je veselo nasmehnul.

Dvajset let je že upokojen in vedno si najde delo, da mu ni dolgčas. Rad čebelari in hodi na krajshe sprehode po Taboru, zato da pokramlja z ljudmi in se spomni lepih starih časov.

Marjana M. Natek

V zbiralnico mleka prinesejo Dobroveljčani po 450 l mleka, Anica pa ga prevzema enkrat na dan. (Foto: L. Korber)

povedala Anica, ki je bila takoj nared za pogovor. »Le še zbiralnico pomijem do kraja,« je dodala.

Ni bilo treba dolgo čakati in že smo kramljali na vrtu doma, obkroženi z najrazličnejšim cvetjem. Cvetjem, ki je viden pečat Aničinih skrbnih rok; pogled na tamkajšnji dom borcev v objemu košatih, zamolklo zelenih hribov pa

katerega danes skrbi krajevna skupnost Braslovče, poleg mlekarne gostujeta še trgovina in pa bife. »Ja, od obeh ni ravno velikega rlobička,« je povedala Anica, ko sem jo povprašala po prometu. »Ljudje v trgovini, v kateri delam pogodbeno s Savinjskim magazinom, kupujejo le najnujnejše stvari, ponavadi »fasngo« enkrat na mesec, pa nič več. Celoten promet v trgovini

bi popeljala prve smučarje po okoliških strminah že letošnjo zimo. »Želim si, da bi bilo to urejeno, saj bo drugače dom v zimskih mesecih zaprt,« je zaključila Anica. Mi pa se pridružujemo njeni želji. Da bi se spomin na to zibelko štajerskega partizanstva prenašal naprej: z očetov na otroke, z otrok na vnuke.

Irena Jelen

PREBOLD

Praznovanje v Marija Reki

V krajevni skupnosti Prebold so praznovanje krajevnega praznika sklenili z odprtjem 1300 m dolge asfaltirane ceste in športnega igrišča v Marija Reki. Prebivalci Marija Reke so novih pridobitev zelo veseli, še posebej mladi, ki imajo največ zaslug za razvoj tega zaselka v zadnjih letih. Tudi tokrat so krepko zavihali rokave in poleg

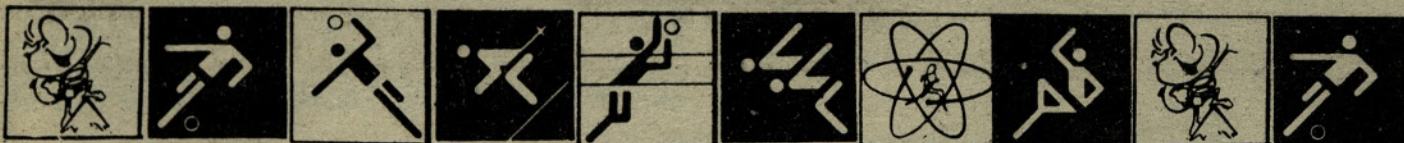
prispevkov opravili tudi precej udarniškega dela. Najpomembnejše pa je, da mladi ne odhajajo več s hribov, nasprotno: v izpraznjene kmetije se ljudje vračajo, v hlevih pa je vedno več živine. Cesta jih ni samo povezala z dolino, ampak jim je vrnila življenje. Planinski dom je postal priljubljena točka planincev in drugih obiskoval-

cev. Tako postaja Fritzova pesem o izpraznjenih reških kmetijah vse bolj zgodovina.

Na svečani seji skupščine KS Prebold pa so zaslužnim podelili plakete, priznanja in značke. Mladinci Marija Reke pa so pripravili bogat kulturni program. jk

Marjan Tratnik je prerezal trak in odprl športno igrišče

V SVETU TEME IN TIŠINE KOLUMBIJE

Smo pod Slavolokom zmage. Za nami je prvi del spoznavanja pariških zanimivosti. Včeraj ob tem času smo bili še v Preboldu, danes pa so naše oči uprte v francosko metropolo. Utrujenost preteklega dne je minila. V lepo in prijetno urejenih sobah hotela Arkade smo si nabrali novih moči. Večina med nami je spala spanje pravičnih, le Malečkar se je vse do jutranjih ur ubadal z dokumentacijo francoza Hofa, ki je zbral podatke iz dveh francoskih odprav v Kolumbiji. Med njimi je bila tudi najdaljša kolumbijska jama Hoyo Hermosura, ki je nakazovala še preko tri kilometre neraziskanih rovov. Žal nam je bilo že takrat usojeno, da te jame ne bomo videli.

Vreme je danes kislilo in neprijetno. Sonce se skriva za gostimi deževnimi oblakami, ki se od časa do časa odpro in na Pariz se zlije precej vode, ki osveži že itak precej hladno metropolo. Dežniki, ki smo jih vzeli s seboj, nam nekoliko lajšajo naše potepanje po Parizu. Eiffelov stolp — simbol Pariza — je le eden od ciljev naših fotografskih kamer, ki šklocajo kot za stavo. Pozabimo, da smo pravzaprav šele na začetku naše poti in da bomo potrebovali ob takem fotografiranju goro filmov. S podzemeljsko železnico — metrom — se odpeljemo do Louvra. Hodimo po sobanah enega izmed največjih muzejev na svetu. Galerija slikarske, kiparske umetnosti z najiminitnejšo Leonardovo Mono Liso je prepolna obiskovalcev. Danes je nedelja in to je dan, ko so vrata Louvra odprta na stežaj, saj ni potrebno plačati vstopnine. Tudi mi smo si tako prihranili nekaj frankov. Precej ur smo se potepali po sobanah Louvra in spoznavali svetovna čudesa slikarske in kiparske umetnosti. Z največjim zanimanjem pa smo si ogledali sirske, egipčanske in grške kulture. Najrazličnejši eksponati: sarkofagi, sfinge, pisava, nakit in še množica drugih, bogastvo neprecenljive vrednosti iz egipčanskih piramid, nam je nudilo vpogled v tisočletja pred našim štejem.

Iz Louvra nas vodi pot še do znamenite katedrale Notre Dame, kjer občudujemo mojstrstvo graditeljev — umetnikov. Svoj nos

vtaknemo kmalu zatem še v pariški kulturni center George Pompidou, kjer z vrha arhitektonsko nenavadne zgradbe opazujemo pariško življenje. Nadvse zanimivo je tudi pred zgradbo kulturnega centra, kjer se odvijajo najrazličnejše aktivnosti. Duša si dajejo afriški glasbeniki, ki študirajo v Parizu, tu je tudi francoski artist, ki bruha ogenj, je steklo, leži na žebeljih in počenja vse mogoče, samo da si prisluži kakšen frank. Nasproti francoskega kulturnega centra je tudi jugoslovanski kulturni hram, ki opozarja na film Balkan ekspres, na razstavo naših slikarjev in na druge jugoslovanske kulturne prireditve v Parizu. Nas čas se izteka. Kmalu bomo zapustili Pariz in Evropo.

Zopet smo na letališču Charles de Gaulle. Večerja hotelu Arkade nam je teknila, saj smo bili od celodnevnega potepanja že pošteno lačni. Naše bivanje v pariškem ambientu je bilo prijetno, ker pa nam ni bilo potrebno plačati bivanja v hotelu, nam tudi ni bistveno zmanjšalo našega salda.

Na letališču je velika gneča, vendar nas to ne moti. V brezcarinski coni se oskrbimo s fotografskim materialom, saj ugotovljamo, da smo porabili preveč filmov. Boeing 747, popularno imenovan jumbo-jet, nas že čaka. Kmalu zatem smo že v tej orjaški kovinski ptici, ki nas bo ponesla preko Atlantika v daljno Kolumbijo — deželo Eldorada. Udobno se namestimo. Prostorja je dovolj in lahko tudi malo izbiramo. Ura je natanko tri minute čez polnoč. Motorji zarohnjajo in avion se odpravi proti vzletni stezi. Nekaj minut zatem se požene orjaška ptica po letalski pisti in z lahkoto zaplove v nebesne višave.

Začenja se nov dan in hkrati tudi najdaljša noč za večino izmed nas. Polet proti zahodu in časovni zamik sedmih ur bo dolgo časa skrival našim očem priljubljeni planet Sonce. Letimo s hitrostjo 850—860 km na uro in na maksimalni nadmorski višini 11277 m. Prebold, Žalec, Jugoslavija so vse dalj od nas, Kolumbija pa vse bliže. Prihajamo v njen objem. Kako nas bo sprejela?

DARKO NARAČLAV (dalje)

25 let KK Hmezad

Vse od leta 1980, ko so morali zaradi dotrajanosti kegljišče v Žalcu zapreti, so si člani KK Hmezad prizadevali, da bi kegljišče čimprej obnovili. Ob njihovem jubileju — 25 letnici — se jim je velika želja tudi uresničila. Tako so v okviru praznovanja taborskih kulturnih dni na obnovljenem kegljišču organizirali klubski turnir, ki so se ga udeležile

ekipe Fužinarja, Celja, Triglava, Kovinarja in Hmezada.

V preteklem četrtoletju je Kegljaški klub Hmezad dosegel vrsto pomembnih uspehov, tako na republiškem kot na državnem prvenstvu. Sedaj bodo zopet imeli dobre pogoje za trening in tekmovanja, pa tudi rekreativci bodo prišli na svoj račun.

Franc Kecek prejema priznanje za prizadevano delo pri obnovi kegljišča.

Športnikov portret

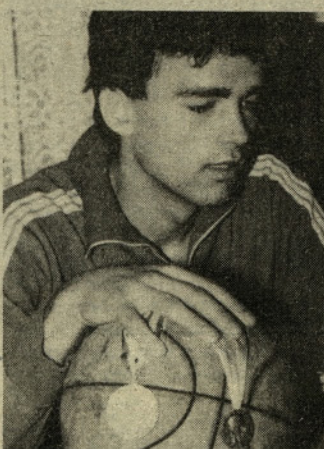
Aleksander Govc

Ko se je Sašo še kot osnovnošolec podil za žogo in zabijal koše v šolski telovadnici, najbrž nihče ni pomislil, da se bo že čez nekaj let vrnil v rodni Prebold, ovesen z medaljami z evropskega ali pa balkanskega mladinskega košarkarskega prvenstva. Treningi v vrstah celjske Libele, vsakodnevno delo in igranje pa so že kmalu obrodili sadove; med drugim tudi zlato medaljo na balkanskem in bronasto na evropskem mladinskem prvenstvu.

Ljubezen do športa se je v Sašu rodila že v osnovni šoli, pa potem ko je igral za občinsko ekipo, resneje pa se je začel ukvarjati s košarko pred dobrimi štirimi leti, ko so ga pretegnili v vrste celjske Libele. Ze pred tem je igral rokomet pri Minervi, vendar si je zaradi zloma roke raje izbral košarko.

Ze prvo leto treninga pri Libeli je Sašo požel lepe uspehe. Bil je član pionirske republiške reprezentance, isto leto so postali državni kadetski prvaki, zatem je sledilo mesto v prvi ekipi Libele. Med največje uspehe mladega Preboldčana pa prav gotovo sodi igranje na mladinskem balkanskem prvenstvu letos v Kruševcu, kjer so fantje osvojili prvo mesto, in pa bronasta kolajna na evropskem mladinskem prvenstvu na Švedskem.

Poleg rednih vaj in treningov, v pripravljalnem obdobju ima vsak teden po deset treningov, v času tekmovanja pa kakšnih pet ali šest, namenja Sašo del svojega časa tudi študiju na Višji ekonomsko komer-

Aleksander Govc: »Mislim, da bi na mladinskem evropskem prvenstvu lahko dosegli tudi kaj več, vendar smo imeli malce smole. V polfinalu smo namreč igrali s Sovjetsko zvezo, katere košarkaši so bili prepričljivo najboljši, nam pa je tako ostala borba za tretje mesto. Če bi igrali v polfinalu s kakšno drugo ekipo, pa mislim, da bi dosegli zmago.« (foto: L. Korber)

cialni šoli v Celju, kjer med letom tudi prebiva.

Dosedanja športna pot in uspehi na njej so za mladega Preboldčana vsekakor spodbudni. Njegove želje: postati član državne članske reprezentance zato morda ne bodo ostale le želje, morda bodo kdaj postale tudi resničnost.

Irena Jelen

Tisoči pohodnik

Pred desetimi in več leti je bila Savinjska dolina vključena v posamezne planinske poti, katerih namen je, da ljubitelje narave spodbudijo za obisk obrobja naše doline ter se spoznajo z njegovo zgodovino, saj je večina poti speljana prav mimo spomenikov NOB. Sčasoma so se poti povežale, tako Savinjska planinska pot in Saleška pot, ki se skupaj povzpeta na Goro Oljko. Lani je praznovala desetletnico Savinjske planinske pot, letos pa Saleška, vsako pa je prehodilo več kot tisoč planincev. Pred nedavnim je bil tisoči obiskovalce Saleške poti Marjan Rednak iz Sešča pri Preboldu, ki jo je prehodil ob svoji šestdesetletnici.

Odprto prvenstvo

Ob praznovanju 142-letnice Tekstilne tovarne Prebold in krajevnega praznika Prebold je Kegljaški klub Prebold pripravil odprto prvenstvo v kegljanju za člane in članice. Tekmovanja se je udeležilo 24 tekmovalcev.

Pri članicah je zmagala Mira KUDER s 394 podrtimi keglij, druga je bila Gelca CILENSEK s 368 in tretja Dragica SMIT s 358 podrtimi keglij.

Pri članih je bil najboljši z izredno visokim rezultatom Ludvik KACIČ s 461 podrtimi keglij, drugi je bil Dani PIRC s 425 in tretji Milan LESNIK s 420 podrtimi keglij.

Franc Divjak

Športna rekreacija

KDO ZMAGUJE — KDO IZGUBLJA

Mislim, da vprašanja ne smemo postavljati tako, saj gre za naraven proces napredovanja, za odmiranje manj ustreznega in za rast vsega tistega, kar je skladno z željami, potrebami in interesi sodobnega človeka ter seveda tudi z interesi družbe.

Nedvomno pa je, da zmaguje prepričanje, da človek ni ustvarjen za življenje sedé v zaprtih prostorih. Poraja se nov odnos do bivanja v naravi, do uživanja naravnih lepôt v vseh letnih časih, do razvedrila v obliki smučanja, iger z žogo ali plavanja, pa tudi smisel za premagovanje težav. Vse bolj se zavedamo, da je, na primer, hoja najbolj »človeška« telovadba in da je narava — da so trate, gozdne jase, steze, hribi, reke, jezera in morje — naše skupno vadišče.

Ni naključje, da postaja Planinska zveza Slovenije naša najbolj množična organizacija in da je včasih, posebno na jesen, že prava gneča v vseh planinskih kočah in celo na vrhu Triglava. Ob prebujanju novega odnosa do narave se pojavlja tudi naša skupna naloga — varstvo narave, boj za čistost in lepoto okolja, v katerem živimo.

Kaj še zmaguje? Zmaguje prepričanje, da za zdravje in fizično sposobnost ne zadostujejo nedeljski izleti, tudi ne priložnostna športna dejavnost ali pa na primer samo sezonska dejavnost (smučanje), temveč redna vadba, redna aktivnost. Vsak dan mora biti človek aktiven, krepko je treba pognati srce, vsak dan mora »zaškripati«, ne gre brez potenja. Šport ne more biti samo prijetno razvedrilo ali celo igranje — ne glede na leta bi se naj človek zopet navadil živahno hoditi in teči. Športnik — rekreativec je privrženec zdravega načina življenja, zaradi lastne sreče in zaradi družbenih interesov. Sposobnost za delo in sposobnost za obrambo domovine pa sta osnovna cilja telesne vzgoje in športne rekreacije.

Kdo zmaguje?

Športni način, vodenja pri šolski telesni vzgoji, v društvih ter organizacijah, ki vzgajajo in vodijo mlade in starejše občane. Z vsem prepričanjem smo za vzgojo, za red in točnost, odločno smo proti svobodi kajenja v otroških letih, proti slabemu vedenju itd.

V tem pogledu so se sredstva in metode vzgajanja spremenili, vzgojni cilj pa je isti. Zelimo mladino, ki bo imela smisel za red, delovne navade, pravičen odnos drug do drugega in spoštljiv odnos do starejših. Mislim, da disciplina, pravilno pojmovana, ne izključuje niti svobode niti ustvarjalnosti. Adi Vidmajer

Vrsta teniških tekmovanj

V dobrem mesecu so člani teniške sekcije TVD Partizan Žalec izvedli kar tri prvenstva in memorialni turnir Vlada Vebra. Tako so že konec prejšnjega meseca pripravili pionirsko teniško prvenstvo, katerega zmagovalc je bil **Sergej Vučer**, ki je v finalu premagal **Matjaža Senčiča** z rezultatom 2:0 (6:0, 6:0). Tretji je bil **Borut Tarman** in četrti **Aleš Končan**.

Odprtega teniškega prvenstva pod pokroviteljstvom NAME Žalec se je udeležilo 16 tekmovalcev. V finalu je **Miran Vovk** premagal **Tadeja Krušiča** z rezultatom 2:0 (6:0, 7:5); tretji je bil **Stane Novak** in četrti **Robi Mlinar**.

Memorialnega turnirja Vlada Vebra se je udeležilo osem moških dvojic, pripravili pa so ga v spomin na Vlada Vebra, vsestranskega športnika in organizatorja športnih tekmovanj, ki je bil tudi med ustanovitelji tenisa v Žalcu. Na začetku tekmovanja so znanega in priljubljenega športnega delavca in športnika počastili z minuto molka, delegacija pa je na njegov grob odnesla šopek cvetja. Zmagovalcema, **Miranu Vovku** in **Jožetu Kovaču**, ki sta v finalu pre-

magala **Staneta Novaka** in **Janeza Glinška** z rezultatom 2:1 (2:6, 7:5, 7:5), je Majda Veber, soproga pokojnega, predala prehodni pokal in pokala v trajno last.

V počastitev 20-letnice mesta Žalec pa so pripravili odprto prvenstvo mesta Žalec, na katerem je sodelovalo kar 26 igralcev in sicer iz ŽAK Maribor, Slovan Ljubljana, TK Novo mesto, Titovo Velenje, Kamnik, Triglav Kranj, Nova Gorica in teniške sekcije Partizan Prebold. V finalu sta se uvrstila brata **Vehovec** (Slovan Ljubljana). Tako je **Borut Vehovec** premagal **Gregorja Vehovca** z rezultatom 2:0 (6:0, 6:1) pred **Patricijem Vogričem** (N. Gorica) in **Matjažem Končanom** (T. Velenje). Najboljši domačin **Matjaž Diklič** je izpadel v četrtfinalu.

Ob zaključku tekmovanja so najboljši prejeli pokale, kolajhe, plakete in praktična darila. Udeleženci so bili z organizacijo tekmovanja izredno zadovoljni, saj so menili, da je bila le-ta najboljša doslej na tovrstnih tekmovanjih, največ zahvale za to pa gre vsekakor Zoranu Vučerju. V. Ck.

Izletnik Celje

TURISTIČNA AGENCIJA POSLOVALNICA ŽALEC

Obvešča cenjene stranke, da prirejamo najrazličnejše programe za organizirane skupine po domovini: eno-, dvo-, in večdnevne ekskurzije po ugodnih cenah.

ZAGREB — avtobus — 1 dan — 1.250 din
— ogled razstave STARODAVNA KITAJSKA KULTURA
— ogled mestnih znamenitosti s turističnim tramvajem iz leta 1930
— po dogovoru tudi kosilo ali večerja

DRAŽGOŠE — GORIŠKA BRDA — avtobus — 1 dan — 1.800 din
— ogled spomenika DRAŽGOŠKE BITKE
— obisk vinske kleti v DOBRAVI — poskusnja vin
— kosilo v domači „oštariji“

KJER BIVA KRALJ MATJAŽ IN SO DOMA SAMORASTNIKI
avtobus — 1 dan — 1.590 din
— ogled KOROŠKEGA MUZEJA in GALERIJE V SL. GRADCU
— obisk PREŽIHOVINE
— kosilo na kmečkem turizmu v ŠENTANELU

Prav tako organiziramo dvo- in večdnevna zanimiva potovanja.

ZELO UGODNO LETOVANJA NA MORJU po znižanih cenah (od Slovenskega primorja do Črne Gore).

POD GESLOM „BODIMO ZDRAVI — OSTANIMO ZDRAVI“ vam organiziramo preventivne in zdravstvene pakete v vseh zdraviliščih.

STROKOVNE EKSKURZIJE:
GRASKI SEJEM od 29. 9. do 6. 10. 1984 — avtobus — 1 dan — 1.500 din
odhodi: 29. 9., 4. 10. in 6. 10. 1984

Sodelujemo tudi v organizaciji vseh programov naših soagentov: KOMPASA, ATLASA, JUGOTURGA, GLOBTOURA in drugih.

Sprejemamo naročila za avtobusne prevoze, rezerviramo železniške vozovnice in spalnice, avionske vozovnice za domači in mednarodni promet.

OGLASITE SE V NAŠI POSLOVALNICI NA AVTOBUSNI POSTAJI IN ZAHTEVAJTE INFORMACIJE IN PROGRAME.

VAŠA AGENCIJA: IZLETNIK ŽALEC

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA GRADNJA ŽALEC

objavlja

prosta dela in naloge:

— **VODJE VZDRŽEVANJA**

Pogoj: višja ali srednja šola strojne smeri, tri leta delovnih izkušenj

— **OBDELOVALCA KOVIN — VARILCA**

Pogoj: KV ključavničar ali obdelovalec kovin in sposobnost varjenja. Po potrebi delo na terenu in na višini.

— **DELAVCA V PROIZVODNJI**

Pogoj: končana osnovna šola; sprejeti delavec bo po potrebi nadomeščal delavca v čuvajski službi.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: IGM Gradnja Žalec.

Savinija

TOZD Pohištvo Šempster vabi

k sodelovanju za visoke osebne dohodke:

- dva brizgalca in polivalca pohištvenih elementov
- štiri pregledovalce in pripravilce elem. za lakirnice
- dva vratarja — čuvaja
- dva upravljalca visokotlačnega parnega kotla

Pogoj: KV ključavničar z izpitom upravljalca visokotlačnih parnih kotlov

— dva skladiščna delavca

KEMIČNA ČISTILNICA na Vranskem

LJUDMILA PIKELJ, Vransko 76

obratuje vsak dan, razen sobote in nedelje, od 8. do 17. ure

Se priporoča!

JANKO GEDLIČKA

obvešča, da je odprl odvetniško pisarno v prostorih Delavske univerze v Žalcu, Ivanke Uranjek 6 (stara osnovna šola).

Sprejem strank: **ponedeljek in sreda od 9. do 12. ure, od ponedeljka do četrta od 15. do 17. ure.**

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

GAŠPERJA TOMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in njegovim bivšim sodelavcem, ki so nam izrazili sožalje, sočustvovali z nami, mu darovali toliko cvetja in ga tako množično pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi pevcem in obema govornikoma za poslovljene besede ter dekanu za opravljen pogrebni obred.

Žalujoči:

žena Fanika in hčerka Cvetka z družino.

DA NE POZABIMO

Janko Kač

16. septembra 1891 se je rodil v Latkovi vasi pri Preboldu slovenski pripovednik Janko Kač. Študija medicine ni končal, pač pa se je posvetil časnikarstvu in pisateljevanju. V njem je našla Savinjska dolina svojega oblikovalca. Spodnja Savinjska dolina in njeni prebivalci, samozavestni Savinjšani, so v njegovih delih našli polnokrvni izraz. V njegovih delih je čutili navezanost savinjskega kmeta in hmeljarja na zemljo in pojave razrednih nasprotij v savinjski vasi.

Pred vojno je služboval kot urednik pri Jutru, po drugi svetovni vojni je urejeval Hmeljarja. Njegovo glavno zanimanje je bilo posvečeno hmeljarstvu, zanimal se je za medicino in uporabno botaniko, zato o njem ne moremo govoriti izključno kot o leposlovnem pisatelju. Pisati je začel razmeroma pozno, kot zrel človek, blizu štiridesetih let. Poleg nekaterih pesmi, knjižnih poročil, člankov, med katerimi so tudi doživeti opisi kmečkega dela, obsega Kačeva literarna žetev pet knjig.

Leta 1932 je izdal zbirko zgodb in črtic z naslovom Med padarji in zdravniki, ki jo je posvetil svoji materi. Je eden redkih pisateljev, ki se je lotil teme odnosa med zdravnikom in bolnikom. Vodilni motiv knjige je; več človečnosti, več usmiljenja z bolniki.

Leta 1933 je izdal roman Grunt, ki predstavlja vrh njegove ustvarjalnosti, in v katerem je izpostavil razmerje kmet — grunt, ki razpreda široko mrežo kmečkega življenja.

Leta 1936 je izšel roman Moloh, v katerem opisuje spremembe v značajih in življenju vaščanov, ki jih je povzročila izgradnja industrijskega podjetja v sosesčini; gre za preboldsko tekstilno tovarno. Pisatelj se je lotil spopada med patriarhalnim vaškim življenjem in vdorom kapitalizma. V njem je prikazal le sune kapitalizma, dlje se ni spuščal.

Malo pred drugo svetovno vojno je zaključil povest Na novinah, v kateri opisuje življenje soseske. Naznačuje problem soseskine gmajne. Kač uporablja dokaj lokalizmov, ki vnašajo sočnost v njegovo izražanje. Njegova dela izražajo globok optimizem. V kmečkem delu vidi vedrino, krepost. Dogajanja je rad pomaknil v polpreteklost, a se je izogibal sentimentalnemu opisovanju oseb in dogodkov. Zapustil nam je nazorno sliko Savinjšana v nekem zgodovinskem obdobju. Savinjski dolini in hmeljarstvu je Janko Kač ostal zvest tudi po drugi svetovni vojni. Bil je prvi urednik Hmeljarja. Umril je leta 1952 v Ljubljani.

F. Ježovnik

Ivan Dondelj je prejel priznanje za dolgoletno delo

Ob prazniku IGM Gradnja

Na priložnostni svečanosti je kolektiv IGM Gradnja obeležil praznik delovne organizacije. Zbranim je spregovoril direktor Jože Jan, ki je poudaril, da so z letošnjimi gospodarskimi rezultati zadovoljni kljub težavam, s katerimi so se srečevali.

Največ težav so imeli zaradi pomanjkanja materialov. Sicer pa so v prvem polletju povečali fizični obseg proizvodnje za 33 odstotkov, produktivnost pa je bila večja za 20 odstotkov. Dosežena je bila tudi visoka rast prihodka (179 %), dohodka (159 %) in čistega dohodka

(162 %) v primerjavi s preteklim letom. Cene materialov, so se zelo povišale niso pa povišali cen izdelkov, zato je ekonomičnost poslovanja v upadanju. Pomembno je tudi, da so poslovali v glavnem z lastnimi sredstvi, zato tudi nimajo neporavnanih obveznosti. Jože Jan pa je tudi opozoril na bodoče naloge, ki se nanašajo predvsem na notranje rezerve.

Ob prazniku podjetja so zaslužnim delavcem podelili priznanja.

jk

Žalski strelci na državno prvenstvo

Pred dvema letoma je v Žalcu začela delovati strelska družina. Kljub kratkemu delovanju so strelci dosegli zelo dobre rezultate, največji uspeh pa bo vsekakor udeležba na državnem prvenstvu v streljanju z vojaško puško, ki bo konec septembra v Črni gori.

Prvi koraki članov strelske družine niso bili ravno lahki. Niso imeli niti strelišča, slabo pa so bili preskrbljeni tudi z opremo. Člani strelske družine so si takrat začasno uredili strelišče v prostorih kegličišča in ga opremili z osmimi avtomati. Tam so vadili in trenirali dobri dve leti, pred kratkim pa so si uredili strelišče v prostorih zaklonišča pri žalski osnovni šoli, kjer imajo strelci zdaj na voljo devet mest, opremljenih z avtomati.

Kljub komaj zadovoljivim pogojem dela so njeni člani v zadnjih dveh letih dosegli zelo lepe uspehe.

Najboljše rezultate pa so lani in še zlasti letos dosegli člani. Med drugim se je njihova ekipa uvrstila v prvo republiško ligo v streljanju zračno puško. Ker so fantje bili tudi občinski prvaki v streljanju z vsemi ostalimi vrstami orožja, so se lahko udeležili republiškega prvenstva v streljanju z vojaško puško. Tam so strelci dosegli svoj največji uspeh — 4. mesto in izpolnili normo za državno prvenstvo v streljanju z vojaško puško. Tekmovanje bo konec septembra v Ivangradu v Črni gori, udeležili pa se ga bodo Alojz Klovar, Mladen Melanšek in Franc Kotnik.

Irena Jelen

ALOJZ KLOVAR: »Veseli smo, da smo že letos dosegli normo za državno prvenstvo v streljanju z vojaško puško. Malo treme imam, ker ne vem, kako izgledajo takšna tekmovanja, je pa to vsekakor veliko priznanje za naše dosedanje delo in spodbuda za prihodnost. Mislim pa, da bi glede na uspehe, ki jih dosegamo v zadnjem času, lahko bili deležni večje pozornosti članov občinske strelske zveze.«

MLADEN MELANŠEK: »Upam, da bomo v Ivangradu dosegli vsaj takšno število krogov kot smo jih v Ljubljani, o uvrstitvi oz. mestu pa niti ne razmišljamo. Upamo le, da se bomo čimbolj oddaljili od zadnjih mest. V Žalcu imamo namreč precej zastarelo opremo, poleg tega pa nimamo strelišča za vojaško puško in pravzaprav niti ne moremo vaditi tako, kot bi bilo treba pred tekmovanjem na državnem prvenstvu.«

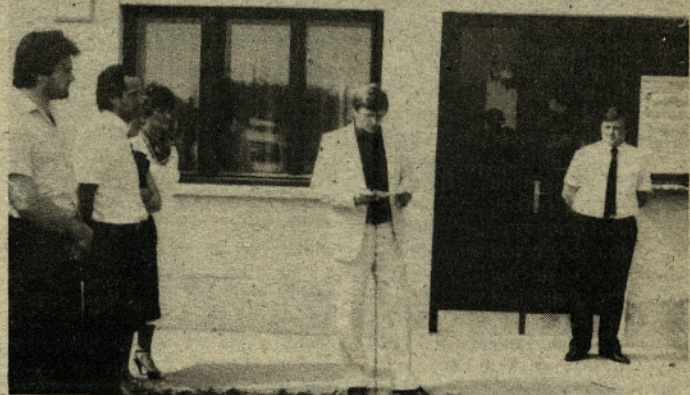
Prvi računalniški dnevi

Zveza organizacij za tehnično kulturo Celje bo na sejmu „Vse za otroka“ od 5. do 10. oktobra v hali Golovec na desetih računalniških HR 84 prikazala otroške igrice. Ponudili bodo tudi kasete, ki jih bo možno tudi kupiti. Od 8. do 10. novembra pa bodo organizirali prve računalniške dneve, prav tako v hali Golovec, kjer se bodo predstavili proizvajalci računalnikov iz Slovenije in Hrvaške z demonstracijo različnih računalnikov. Organizirali pa bodo tudi seminar za učitelje in ustanovili računalniški klub.

jk

FOTOKRONIKA

Bife - KONGO - TRNAVA

Hmezadova delovna organizacija je bogatejša za dva gostinska lokala in sicer za bife v Tmavli in žalskem kegličišču. V obnovitev obeh objektov so vložili preko deset milijonov dinarjev.

Le malo je kmetov, ki so z letošnjim pridelkom krompirja zadovoljni. Vinko Golič iz Gornje vasi pri Preboldu pa je na dvajsetih arih pridelal toliko krompirja, da ga bo lahko tudi nekaj prodal.

TVD Partizan Žalec je v okviru taborskih kulturnih dni pravil kolesarski kriterij za rekreativce in tekmovalce. Poleg domačinov so se kriterija udeležili tudi člani kolesarskih klubov Celje, T. Velenje in Šentjur. Med rekreativci je zmagal Iztok Melanšek (T. Velenje) drugi je bil Branko Mirnik (Celje), tretji Martin Selovšek (Žalec). Dirke tekmovalcev so se udeležili tudi najboljši slovenski kolesarji, med njimi olimpijec Primož Čerin, ki je tudi zmagal, in Marko Cuderman. Tekmovanje je vodil Zvone Zanoškar, vodja jugoslovanske kolesarske reprezentance.

V spretnostni vožnji je zmagal Milan Končnik pred Samotom Sadnikom in Mihom Joštom.

Zaradi vse večjega zanimanja za kolesarjenje se je TVD Partizan Žalec odločil, da ustanovi kolesarski klub; ustanovni sestanek bo 1. oktobra ob 18. uri v restavraciji Nama Žalec.

jk

Ob pomanjkanju parkirnega prostora bo tale prometni znak pridobil na veljavi, saj dovoljuje parkiranje dostavnim vozilom za neomejen čas namesto za eno uro. Prva (1.) ura, ki jo dovoljuje, pa je lahko vsaka izmed štirindvajsetih.

Potrošnik že pošteno obrne vsak dinar

Ali se prehitra rast cen in vse plitkejši žep potrošnikov poznajo v trgovinah; katere izdelke manj kupujejo, kaj se še vedno dobro prodaja in ali se zaradi visokih cen v trgovinah kopičijo zaloge? Tako smo spraševali po žalskih trgovinah in izvedeli:

Anita Klugler, vodja tržnice Zalec:

S papirko, breskavami in ostalo zelenjavo za ozimnico smo bili v začetku zelo slabo oskrbljeni. Poleg tega so nam dobavljali še nekakovostno in gnilo blago. Cene za celotne ozimniške pakete so bile znane v drugi polovici septembra, čeprav so se potrošniki že prej zanimali za to prodajo. Za nakupe ozimnice smo ponudili tudi kredite, za katere pa ni prevelikega zanimanja in po njih sprašujejo le stalne stranke. Pri tej akciji pa nismo bili edini, vendar si večje reklame nismo mogli privoščiti. Za tiste, ki imajo manj denarja, smo prodajali tudi manjše količine, da so lahko kupili vsaj nekaj. Pozna se, da potrošnik že pošteno obrne vsak dinar, saj imamo večje prodaje le ob izplačilnih dneh.

Štefka Čater, poslovodja, prodajalna Manufaktura, Savinjski magazin:

Lahko bi rekla, da cena prodaja

blago. Potrošniki, ki pridejo k nam, najprej vprašajo, če prodajamo kakšno blago z znižano ceno ali samo, koliko stane. Pri otroških oblačilih manj gledajo na ceno, po moje predvsem zato, ker morajo kupiti za otroka, ki hodi v šolo ali vrtec. Tako smo pred začetkom šolskega leta prodali veliko otroških oblačil. V zadnjem času prodamo manj volne, metrskega blaga in usnjene galanterije. V naši trgovini večkrat prodajamo blago z napako, ki se zelo dobro prodaja.

Milan Begovič, samopostrežna mesnica Zalec:

Poleg tega, da mora biti mesnica vedno dobro založena z mesom in mesnimi izdelki, je kupca treba prijazno sprejeti. Prav tako ne vsiljujemo večjih količin kot le-ta želi.

Ponudimo jim tudi cenejše meso, ker se pozna, da imajo potrošniki vedno manj denarja. Večinoma kupujejo manjše količine cenejšega mesa in izdelkov. Še vedno dobro prodajamo suhomesnate proizvode in jih bomo še več sedaj, ko se je začela šola. Kupci v Žalcu sprašujejo po kreditni prodaji svinjskih polovic, ki so jo uvedli v Mariboru.

Tega si naša delovna organizacija, Celjska mesna industrija, ne more privoščiti.

m. n.

Štefka Čater

Milan Begovič

Anita Klugler

- SODOBNI SIP KMETIJSKI STROJI SO REZULTAT:
- hitrega in dinamičnega razvoja
- posodobitve in razširitve proizvodnih zmogljivosti
- stalne rasti proizvodnje
- vključevanja najzahtevnejših tehnoloških rešitev v proizvodni program

SIP KMETIJSKI STROJI — VSESTRANSKA OPORA IN POMOČ NAŠEMU KMETU.

